

T.C.

İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI

ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN İŞ DOYUMU VE
ÖĞRENCİLERİN BAŞARISI İLE ÖĞRENMESİNE
YÖNELİK GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İbrahim GÜLDEŞ

İstanbul

Şubat-2023

T.C.

İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI

ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN İŞ DOYUMU VE
ÖĞRENCİLERİN BAŞARISI İLE ÖĞRENMESİNE YÖNELİK
GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İbrahim GÜLDEŞ

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Kamil Arif KIRKIÇ

İstanbul

Şubat-2023

TEZ ONAYI

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğüne,

Bu çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman Dr. Öğr. Üyesi Kamil Arif KIRKIÇ

Üye Doç. Dr. Üyesi Esra TÖRE

Üye Doç. Dr. Ahmet Faruk LEVENT

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

Doç. Dr. Erhan İÇENER

Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek lisans tezi olarak hazırladığım “Ortaokul Öğretmenlerinin İş Doyumu ve Öğrencilerin Başarısı ile Öğrenmesine Yönelik Görüşleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlandığı aşamaya kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığımı, bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

İbrahim GÜLDEŞ

ÖN SÖZ

Eğitim hem bireyin hem de ülkenin en temel taşlarından biridir. İnsanı, insanlık geçmişiyle tanıştıırıp tecrübelerendirip yeni ufuklar ve gelişimler sağlamaya yönelten yegane enerjidir. Aynı şekilde bir ülkenin muassır medeniyetler seviyesini korumasına ve bunu daha ileriye taşıyıp lider konuma getirmesini sağlayan bir güçtür.

Öğretmen tarihsel rol olarak eğitimin sahadaki ismidir. Öğretmen niteliği bir şekilde eğitimin niteliği olur. Öğretmen eğitim sisteminin uygulayıcısı olarak eğitimin kalitesini ve genellenebilirliğini etkileyebilen önemli bir unsurdur.

Öğretmenin iş doyumunu, çok farklı etkiler yaratabilecek bir konudur. Çünkü öğretmen yaptığı iş konumuyla özne niteliğindedir ve etkilediği nesne insandır. Dolayısıyla öğretmenin iş doyumunu ilk etapta kendisini ilgilendirir gibi görünse de geniş yelpazede tüm toplumu ilgilendiren bir konu olmaktadır. Mutlu bir öğretmen; mutlu bir öğrenci, mutlu bir toplum demektir. İnsanoğlunun yaptığı her işte iş doyumunu motivasyon kaynağı oluşturmaktadır. İş doyumunu işi hakkıyla ve verimle yapmanın yanı sıra işi bir adım ileriye götürme ve geliştirme için de çok gerekli bir enerji kaynağıdır. Eğitim aynı zamanda gelişmelere, yeniliklere ve değişmelere ayak uydurma sürekliliğidir. Öğretmenin de bu gelişim ve değişimlere ayak uydurabilmesi iş doyumuyla mümkündür. Doyumsuz veya gönülsüz yapılacak bir eğitimin pek fayda sağlayacağı söylenemez.

Öğretmenin İş Doyumunun Öğrencinin Başarısına ve öğrenmesine etkisini ise şöyle bir örnekle somutlaştırmak öümkündür. Öğrenci öğretmeni her şekilde izleyen ve taklit eden bir çocuk gibidir. Öğretmenin her türlü olumlu ve olumsuz davranımlarından direkt etkilenmektedir. Somut olarak sahada yapılan gözlemlerde görülen iş doyumunu yüksek ve mutlu öğretmenlerin öğrenciler üzerinde olumlu etki bıraktığı ve derslerinin sevildiğidir. “Mutlu olamayan mutlu edemez” sözü gereğince iş doyumunu yüksek bir öğretmenin öğrenciye maksimum fayda sağlayacağı aşıkardır. Buradan yola çıkarak “işin önemi kadar iş doyumun önemli olduğu” olgusundan hareketle böyle bir çalışma yapmaya karar verdim. Çalışmanın başta bana sonrasında ise literatüre katkı sağlayacağını düşünüyorum.

Bilimsel araştırma süreci zor ve sabır isteyen bir süreçtir. Bu sürecin başarıya ulaşması araştırmayı yürütenin azmi kadar araştırmacının danışmanına da bağlıdır. Bu araştırma sürecinin tüm aşamalarında ilgisi, deneyimi ve bilgileriyle beni aydınlatan, her türlü

zorlukta sorularıma ve sorunlarıma çözüm bulan, araştırmamı yürütme ve sonuca erdirme motivasyonu sağlayan, daima desteğini ve ilgisini benden esirgemeyen çok kıymetli danışmanım Dr. Öğretim yesi Kmil Arif KIRKIÇ hocama teşekkürlerimi sunarım. Lisansüstü eğitimi ve araştırma sürecinde gösterdiği sevgi ve sabır için, sevgili eşim Duygu GÜLDEŞ' e, manevi desteklerinden dolayı aileme, araştırmamda olumlu eleştirileri ve nerileri ile bana destek veren değerli meslektaşım Ali İmran YAVUZ hocama teşekkür ederim. Ayrıca değerli katılım ve katkılarıyla araştırmayı mümkün kılan tüm paydaşlara sevgi ve saygılarımı sunmayı bir borç bilirim.

İbrahim GÜLDEŞ
İstanbul, 2023

ÖZET

ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN İŞ DOYUMU VE ÖĞRENCİLERİN BAŞARISI İLE ÖĞRENMESİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

İbrahim GÜLDEŞ

Yüksek Lisans, Eğitim Yönetimi

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Kamil Arif KIRKIÇ

Şubat- 2023, 76 Sayfa

Bu araştırmada ortaokul öğretmenlerinin iş doyumunu ve öğrencilerin başarısı ile öğrenmesine yönelik görüşleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden korelasyonel modelde yapılmıştır. Araştırmanın evrenini 2019-2020 eğitim öğretim yılında, İstanbul ili Esenyurt ilçesinde yer alan, resmi ve özel 36 ortaokulda görev yapmakta olan 2246 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini uygun örnekleme yöntemi ile ulaşılan 440 öğretmen oluşturmuştur.

Araştırmada veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu, Öğrencilerin Başarısı ile Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği ve İş Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Veriler t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Pearson Çarpım Moment Korelasyonu ve regresyon teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırma sonucuna göre; ortaokul öğretmenlerinin orta düzeyde iş doyumuna sahip oldukları belirlenmiştir. Ayrıca, Öğrencilerin Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği alt boyutları olan, öğrencinin duyuşsal özellikleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş, öğrencinin ön öğrenmeleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş, zekâ ile başarı ilişkisine yönelik görüş ve öğrencinin başarısının değiştirilebilirliğine yönelik görüş alt boyutlarında ölçeği cevaplayan öğretmenlerin ortalamalarının olumlu (katılıyorum) düzeyinde olduğu belirlenmiştir.

Ortaokul öğretmenlerinin iş doyumlarının cinsiyete, çalışılan okul türüne, yaşa, mesleki kıdem yılına göre anlamlı farklılık göstermediği. Ancak eğitim düzeyinde lisansüstü mezunu öğretmenlerin, ön lisans-lisans mezunu öğretmenlere göre iş doyumlarının anlamlı derecede daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Ortaokul öğretmenlerinin öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşleri cinsiyete, eğitim düzeyine, çalışılan okul türüne, yaşa ve mesleki kıdem yılına göre anlamlı farklılık göstermemektedir.

Ortaokul öğretmenlerinin iş doyumunu ile öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşleri arasında orta düzeyde pozitif anlamlı ilişki bulunmuştur. İş doyumunu ile öğrencinin duyuşsal özellikleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş; öğrencinin başarısının değiştirilebilirliğine yönelik görüş ve zeka ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutları arasında düşük düzeyde pozitif korelasyon tespit edilmiştir. Öğrencinin ön öğrenmeleri ile başarısına yönelik görüş ile iş doyumunu arasında ise anlamlı bir korelasyon bulunmamıştır.

Ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları, öğretmenlerin öğrencinin duyuşsal özellikleri ile başarı ilişkisine yönelik görüşlerini, öğrencinin başarısının değiştirilebilirliğine yönelik görüşlerini, zekâ ile başarı ilişkisine yönelik görüşlerini ve genel olarak öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşlerini anlamlı şekilde yordamaktadır. Ancak, ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları, öğrencinin ön öğrenmeleri ile başarı ilişkisine yönelik görüşlerini anlamlı bir şekilde yordamamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Akademik Başarı, Başarıya Yönelik Öğretmen Görüşü, Öğrenmeye Yönelik Öğretmen Görüşü, Öğretmen İş Doyumu, Ortaokul Öğretmeni, Öğrenci Başarısı.

ABSTRACT

ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SECONDARY SCHOOL TEACHERS' JOB SATISFACTION AND THEIR VIEWS ON STUDENTS' SUCCESS AND LEARNING

İbrahim GÜLDEŞ

Master, Education Management

Thesis Supervisor: Asst. Dr. Kamil Arif KIRKIÇ

January-2023, 76 Pages

The aim of this study was to examine the relationship between secondary school teachers' job satisfaction and their views on students' success and learning. This study was carried out in the correlational model that is a type of the quantitative research methods. The initial population of this study consisted of 2246 teachers working in 36 public and private secondary schools in the Esenyurt district, Istanbul, in the 2020-2021 academic year. The final sample of the study consisted of 440 teachers reached by convenient sampling method.

Personal Information Form, Teachers' Views on Students' Success and Learning Scale and Job Satisfaction Scale were used as data collection tools in this study. Data were analyzed using t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), Pearson Product Moment Correlation and regression techniques.

Based on the results of the study, it was identified that secondary school teachers had a moderate level of job satisfaction. In addition, the scores of the teachers who answered the scale in the sub-dimensions of the Teacher Views on Students' Success and Learning scale indicated that they agreed with views on the relationship between the student's affective characteristics and success, the relationship between the student's pre-learning and success, the relationship between intelligence and success, and the changeability of the student's success.

It was also revealed that job satisfaction of secondary school teachers did not differ significantly according to gender, type of school, age, and professional seniority. However, it was determined that the job satisfaction of teachers with a graduate degree

at education level was significantly lower than teachers with an associate degree or bachelor's degree.

Secondary school teachers' views on students' success and learning do not differ significantly according to gender, education level, type of school, age and professional seniority.

A moderately positive and significant relationship was found between secondary school teachers' job satisfaction and their views on students' success and learning, and the view on the relationship between job satisfaction and student's affective characteristics and success. Also, a low level of positive correlation was found between the sub-dimensions of the view on the changeability of the student's success and the view on the relationship between intelligence and success. There was no significant correlation between the student's pre-learning and the view on success and job satisfaction.

Secondary school teachers' job satisfaction significantly predicts teachers' views on the relationship between student's affective characteristics and success, their views on the changeability of student success, their views on the relationship between intelligence and success, and their views on students' success and learning in general. However, secondary school teachers' job satisfaction does not significantly predict their views on the relationship between student's pre-learning and success.

Keywords: Academic Success, Teacher View on Success, Teacher View on Learning, Teacher's Job Satisfaction, Secondary School Teacher, Student's Success.

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAYI	i
BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ	ii
ÖN SÖZ	iii
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR LİSTESİ	xii
TABLolar LİSTESİ	xiii
BİRİNCİ BÖLÜM	1
GİRİŞ	1
1.1 Problem.....	2
1.2 Çalışmanın Amacı.....	3
1.3 Araştırmanın Önemi	3
1.4 Varsayımlar.....	4
1.5 Sınırlılıklar	4
İKİNCİ BÖLÜM	5
KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	5
2.1. İş Doyumu.....	5
2.1.1 İş Doyumunun Önemi.....	6
2.1.4.İş Doyumuna Etki Eden Faktörler	6
2.1.4.1 Bireysel Faktörler.....	6
2.1.4.1.1. Yaş	6
2.1.4.1.2. Kıdem.....	7
2.1.4.1.3. Cinsiyet	7
2.1.4.1.4. Eğitim Düzeyi	8
2.1.4.2.Örgütsel Faktörler	8

2.1.4.2.1. İşin Niteliği	8
2.1.4.2.2. Yükselme Olanığı.....	9
2.1.4.2.3 Ödeme	10
2.5.2.2.4. Çalışma Koşulları ve İş Arkadaşları	10
2.5.2.2.5. Övülme.....	10
2.1.5. İş Doyumu ile İlgili Yapılan Araştırmalar	11
2.1.5.1. İş Doyumu ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	11
2.1.5.2. İş Doyumu ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	12
2.2 Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri.....	12
2.2.1. Başarı ve Öğrenme.....	12
2.2.2. Öğrenci Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Önemi	13
2.2.3. Öğrencilerin Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri ile İlgili Yapılan Araştırmalar	14
2.2.3.1. Öğrencilerin Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri İle İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	14
2.2.3.2. Öğrencilerin Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri İle İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	14
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	15
YÖNTEM.....	15
3.1. Araştırmanın Modeli	15
3.2 Evren ve Örneklem	15
3.3. Veri Toplama Araçları	16
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu.....	17
3.3.2. İş Doyumu Ölçeği (İDÖ)	17
3.3.3. Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği (ÖBÖY-ÖGÖ).....	17
3.4. Verilerin Toplanması	19
3.5. Verilerin Analizi	19
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	22
BULGULAR VE YORUM.....	22

4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	22
4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	22
4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum	23
4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	26
4.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	31
4.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum.....	33
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	34
TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	34
5.1. Tartışma ve Sonuç.....	34
5.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine Yönelik Tartışma ve Sonuç...	34
5.1.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine Yönelik Tartışma ve Sonuç.....	35
5.1.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine Yönelik Tartışma ve Sonuç .	36
5.1.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine Yönelik Tartışma ve Sonuç	39
5.1.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine Yönelik Tartışma ve Sonuç..	40
5.1.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine Yönelik Tartışma ve Sonuç...	41
5.2.Öneriler	42
5.1.7. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler	42
5.1.8. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	42
EKLER	53
ÖZGEÇMİŞ	62

KISALTMALAR LİSTESİ

MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
SPSS	: (Statistic Packets For Social Scienes) Sosyal Araştırmalar İçin İstatistiksel Program Paketi
ÖBÖY-ÖGÖ	: “Öğrenci Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği”
İDÖ	: “İş Doyumu Ölçeği”
Akt	: Aktaran
Çev.	: Çeviren
TDK	: Türk Dil Kurumu Sözlüğü

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 3.1: Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular.....	17
Tablo 3.2: İş Doyumu Ölçeği Basıklık ve Çarpıklık Değerleri.....	20
Tablo 3.3: Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeğine Ait Basıklık ve Çarpıklık Değerleri	21
Tablo 4.1: İş Doyumu Ölçeğine Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri.....	23
Tablo 4.2: Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği Alt Boyutlarına Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri.....	23
Tablo 4.3: İş Doyumu Ölçeği Puanlarının Cinsiyet Değişkeni Gruplarına Göre t Testi Sonuçları.....	24
Tablo 4.4: İş Doyumu Ölçeği Puanlarının Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	25
Tablo 4.5: İş Doyumu Ölçeği Puanlarının Çalışılan Okul Türü Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	25
Tablo 4.6: İş Doyumu Ölçeği Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	26
Tablo 4.7: İş Doyumu Ölçeği Puanlarının Mesleki Mesleki Kıdem Yılı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	27
Tablo 4.8: Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği Puanlarının Cinsiyet Değişkeni Gruplarına Göre t Testi Sonuçları.....	28
Tablo 4.9: Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği Puanlarının Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	29
Tablo 4.10: Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği Puanlarının Çalışılan Okul Türü Değişkenine Göre t Testi Sonuçları.....	30

Tablo 4.11: Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	31
Tablo 4.12: Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği Puanlarının Mesleki Kıdem Yılı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	32
Tablo 4.13: Öğretmenlerin İş Doyumları ile Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Görüşleri Arasındaki İlişkiyi Belirlemek Üzere Yapılan Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları.....	34
Tablo 4.14: Öğretmenlerin İş Doyumlarının Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Görüşlerini Yordama Düzeylerine İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları.....	35

BİRİNCİ BÖLÜM

GİRİŞ

En geniş tanımıyla eğitim toplumdaki kültürlenme sürecinin bir kısmıdır (Demirel ve Kaya, 2012: 3). Eğitim, yetişkinler tarafından çocuklar ve gençler üzerinde uygulanması gereken bir eylem olarak tanımlanmıştır. Bu eylem, geçmişin ve ataların kültürünü onlara aktarmayı, hayatlarını devam ettirecekleri topluma daha iyi uyum sağlayabilmeleri için fikirler ve gelenekler vermeyi kapsar (Gül, 2004: 228).

Eğitim kendi içerisinde büyük bir sistemdir ve bu sistemin birçok paydaşı vardır. Bu paydaşlar arasındaki en önemli paydaşı ise öğretmendir, herhangi bir sistem gibi eğitim sisteminin de başarılı bir şekilde çalışması için sistemdeki tüm paydaşların ahenk içerisinde çalışması ve nitelikli olmaları çok önemlidir. Eğitim sisteminin en önemli bileşenlerden biri de öğretmen niteliğidir. Bir okulun başarısı o okulu yönetenlerin ve okulda çalışan öğretmenlerin niteliğiyle eş değerdir (Kavcar, 2002: 1).

Öğretmenlik, yıllar boyunca toplumsal ve kültürel değerlerin gelecek kuşaklara iletilmesi açısından, kuşaklar arasında köprü olmuş, en saygın mesleklerden biri olarak kabul görmüştür (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2017).

Tüm iş alanlarında olduğu gibi eğitimde de iş doyumunu çok önemli bir husustur. İş doyumunu çalışanların olumlu veya olumsuz duygularıyla ilgilidir. Bir çalışanın işinden memnuniyetini gösteren doyum veya tam tersi işinden memnuniyetsizliği gösteren doyuma iş doyumunu diyebiliriz. İş doyumunu sağlayan çeşitli faktörler vardır. Bu faktörler; iş karşılığı alınan ücret, iş ortamında bulunmaktan duyulan tatmin, iş yaparken sosyal koşulların ve olanaklardan duyulan tatmin, iş ortamının güvenliği sağlamadaki başarısından duyulan tatmin, işte çalışanın kendini geliştirebilme olanağından duyulan tatmin, iş içerisindeki iç denetim ve eşitlik ortamından duyulan tatmin gibi farklı şekillerde ortaya çıkmaktadır (Eğimli, 2009: 35-36).

Belirli bir yaştan sonra insanlar günlük zamanlarının büyük kısmını iş yaşamında geçirirler. Buradan hareketle yalnızca ekonomik anlamda değil insanların psikolojik durumlarını da etkileyen, mesleki beklentilerini karşılayan işlerin kişileri daha mutlu edeceği söylenebilir. Bu nedenle herhangi bir işten alınacak doyum insanın yaşamında büyük bir yere sahiptir. İnsan sosyal bir varlık olduğu için iş doyumunu insanın sosyal yönünü, her anını düşünceyle geçirdiği için de psikolojik yönünü çok ilgilendirir

(Bakan ve Büyükbeşe, 2004: 6). Bir öğretmenin okuldaki doyumunu aynı zamanda bir toplumun da gelecekteki doyumunu anlamına gelebilecek kadar önemli bir mevzudur. Öğretmenlerin işi insanla ilgilidir ve direkt insan hammaddesi ile çalışırlar. Bir öğretmenin memnun veya memnuniyetsizliğinden dolayı iş doyumsuzluğunu, bundan dolayı yapacağı bir hata ise sadece kendisini değil tüm toplumunu ilgilendirebilecek kadar önemlidir (Demirel, 2006 :3).

Öğretmenin yaptığı iş öğretmenin duygusuyla birebir ilgilidir. Bir öğretmenin mutlu ve pozitif duygularla işini yapması görevini layıkıyla yerine getirmesine ve işine maksimum düzeyde faydalı olmasına sebep olacaktır. Bir öğretmenin hem kendine hem mesleğine karşı geliştireceği duygular yüksek performans ve olumlu sonuçlar doğuracakken, tam tersi duygular ise olumsuz ve istenmeyen sonuçlar doğuracaktır (Dönmez ve Kavuncuoğlu, 2019: 56).

Başarı erişilir, ulaşılmak istenen hedefe varma derecesidir. Bu yönüyle bakıldığında eğitim sisteminde başarı, eğitim programının hedeflerinin gerçekleşmesi olarak tanımlanabilir (Arıcı, 2007: 3).

Öğrenme, fiillerin sonuçlarıyla sonuca ulaşma yolundaki süreçlerden geçerken çevresel faktörlerin de etkisiyle yaşam boyunca devam eden dinamik yaşamın sonrası için süreklilik gerektiren bir kavramdır (Töremen, 2001: 5).

Öğretmenin mesleğine yönelik olumlu tutum içinde olması yani iş doyumunun yüksek olması öğrencinin başarısı ve öğrenmesinde en önemli rolü oynaması sebebiyle öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik inancını da en üst seviyede tutacaktır. Bu motivasyon ve inanca sahip öğretmenler, gelecek nesillerin nitelikli bireyler olmasını sağlayabilecektir.

Bu bağlamda bu çalışma ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin iş doyumunu ile öğrencilerin başarısı ve öğrenmesine yönelik görüşleri arasındaki ilişkinin incelenmesini amaçlamaktadır.

1.1 Problem

Araştırma ortaokul öğretmenlerinin iş doyumunu ve öğrencilerin başarısı ile öğrenmesine yönelik görüşleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Bu doğrultuda araştırmanın temel problemi, Ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları ve

öğrencilerin başarısı ile öğrenmesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır? sorusuna yöneliktir.

1.2 Çalışmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, ortaokul öğretmenlerinin iş doyumu ve öğrencilerin başarısı ile öğrenmesine yönelik görüşleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu doğrultuda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları ne düzeydedir?
2. Ortaokul öğretmenlerinin öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşleri ne düzeydedir ?
3. Ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları cinsiyete, eğitim düzeyine, çalışılan okul türüne, yaşa, mesleki kıdem yılına göre anlamlı farklılık göstermekte midir ?
4. Ortaokul öğretmenlerinin öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşleri cinsiyete, eğitim düzeyine, çalışılan okul türüne, yaşa, mesleki kıdem yılına göre anlamlı farklılık göstermekte midir ?
5. Ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları ile öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır ?
6. Ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları, öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşlerinin yordayıcısı mıdır ?

1.3 Araştırmanın Önemi

İş doyumu, insanların işinden kazandığı maddi fayda ile imkanlardan, çalışmaktan keyif aldığı, iş arkadaşlarıyla beraber ürün ortaya koymanın verdiği mutluluk ile olumlu duygular hissetme durumudur (Eren, 2017: 202). Çalışanların iş memnuniyeti, çalıştıkları kurum onların beklentilerini karşıladığı ölçüde artar. Çalışanların başarısının, mutluluğunun, üretkenliğinin artması için en önemli unsurlardan birisi iş doyumudur. İnsanlar çalışma hayatında ekonomik, psikolojik, sosyal ihtiyaçlarını karşılamak isterler ve bu ihtiyaçları kurumları tarafından karşılandığı zaman memnun ve mutlu olurlar. Günümüzde çalışan insanların bu ihtiyaçlarını gidermek için zamanlarının büyük bir kısmını iş yerinde geçirdiklerini düşünürsek, iş doyumunun önemi daha da artmaktadır. Tüm çalışanlarda olduğu gibi öğretmenlerde de iş doyumu oldukça önem arz etmektedir.

Öğretmenlik gelecek nesilleri yetiştiren en önemli mesleklerden birisidir. Dolayısıyla öğretmenlerin iş doyumunu mesleklerinin etkinliğini belirleyen unsurlardan biri olarak görülebilir. Öğretmenler yaptıkları işten doyum sağladıkları takdirde öğrencilerinin öğrenmesine daha fazla katkı sağlayabilirler. Daha iyi öğrenen öğrencilerde daha yüksek başarılar elde ederek daha iyi yerlere gelebilirler. Öğretmenlerin öğrencilerinin başarısı ve öğrenmesine yönelik eylemleri, öğretim faaliyetlerinin gerçekleşebilmesi öncelikle öğrenci başarısı ve öğrenmesi hakkındaki görüşleri, algıları, inançları gibi öğretmen özellikleri ile ilgili olabilir.

Bu çalışma ortaokul öğretmenlerinin iş doyumunu ve öğrencilerin başarısı ile öğrenmesine yönelik inançları arasındaki ilişkinin cinsiyete, medeni duruma, eğitim düzeyine, yaşa, mesleki kıdeme, kurumdaki hizmet süresine göre farklılık gösterip göstermediğinin tespit edilmesi açısından önemlidir.

Bu araştırma ile ortaokul öğretmenlerinin iş doyumunu ile öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik inançları belirlenerek, elde edilen sonuçlar üzerinden Millî Eğitim Bakanlığına, eğitim uzmanlarına ve alandaki öğretmen yetiştirme ve geliştirme çalışmalarına katkı sunabileceği düşünülmektedir.

1.4 Varsayımlar

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin veri toplama araçlarındaki bütün sorulara objektif ve/veya içten cevaplar verdiği varsayılmıştır.

1.5 Sınırlılıklar

- Araştırma verileri 2019-2020 Eğitim- Öğretim yılı ile sınırlıdır.
- Araştırma İstanbul ili Esenyurt ilçesinde görev yapan öğretmenler ile sınırlıdır.
- Araştırma verileri, Kişisel Bilgi Formu, Öğrencilerin Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği, İş Doyum Ölçeği kullanılarak elde edilmiş sonuçlar ile sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

İş doyumunu , öğrenme ve başarı kavramları bu bölümde kuramsal açıdan ele alınmıştır. İlgili kuramlara dair alanyazın taraması yapılarak açıklamalarda bulunulmuştur. Ayrıca bu bölümde araştırma konusu ile ilgili başka çalışmalar da bulunmaktadır.

2.1. İş Doyumu

İş doyumunu konusunda çalışanlar kendilerine göre farklı tanımlamalar yapmışlardır. İş doyumunun evrensel olarak kabul edilmiş bir tanımı olmadığı için araştırmacıların geneli kendilerine ve çalışılan boyutlara göre farklı tanımlar yapmaktadır (Güney, 2011: 15).

İş doyumunu için çeşitli tanımlardan bazıları şu şekilde sıralanabilir:

- İş doyumunu, bir çalışanın işinden kazandığı maddi faydalar ile birlikte çalışmaktan zevk aldığı kişilerle beraber ortaya bir ürün çıkarmanın getirmiş olduğu olumlu duygular ve mutluluğu hissetme durumudur. Çalışanlar çalışmalarını sonucunda somut olarak bir ürün ortaya koyabiliyorsa bundan kaynaklanan gurur ve mutluluk büyük bir iş doyumunu kaynağı olacaktır (Eren, 2017: 202).
- İş tatmini çalışanın sorumluluklarını yaparken o iş ve çalışma ortamına duyduğu olumlu bağlılıktır. İş doyumunu ortamındaki günlük rutinden çabuk etkilenir, değişken bir yapıya sahiptir ve davranıştan ziyade sadece bir tutumdur (Bakan, 2018: 242).
- Çalışan tatmini, çalışanın iş hayatından elde ettiği hazzıdır. Bireyin iş yaşamında doyum alıp almadığını açıklayan birçok faktör bulunmaktadır. Özellikle bu konuda uzun yıllardır yapılmış olan araştırmalar, iş doyumuna etki eden faktörlerin ayrıntılı olarak etki etmesinde aracılık etmiştir (Keser, 2019: 87).
- İş yapanın işinden duyduğu doyumun derecesi, duyduğu hazzın veya olumlu duyguların seviyesidir (Başaran, 2008: 263).
- İş doyumunu çalışanın yaptığı işe duyduğu tutumla doğrudan alakalıdır (Gümüş, Sezgin, 2012: 86).

- İş doyumu çalışanların bir işten beklentilerinin karşılanması, maddi ve manevi gereksinimlerinin yerine gelmesi neticesinde huzura ve mutluluğa karışma durumudur (Güney, 2011: 10).

2.1.1 İş Doyumunun Önemi

İş veya meslek insan yaşamının büyük bir bölümünü kapsar. Bireyin işten aldığı doyum hayatına da olumlu ve olumsuz etki etmektedir. İnsan, yaşamının herhangi bir alanında edindiği iyi veya kötü tecrübeleri diğer alanlara da yayan ve genelleme yapabilen bir varlıktır. İnsan iş yaşamındaki duygularını aile ortamına, sosyal ortama aktarabileceği gibi aile ve sosyal ortamdaki duygularını iş alanına da aktarabilir (Başaran, 2008: 268).

İş tatmini modern yönetim anlayışının önemli bir faktörüdür. İş doyumunu veren kurum ve kuruluşların nitelikli çalışan bulmasının kolay olduğu, iş doyumu vermeyen kurum kuruluşların ise tam aksine sonuçlarla karşılaştığı görülmektedir. İş tatmini işte çalışan bireyin mutluluğuna katkıda bulunur (Türk, 2007: 96).

2.1.4. İş Doyumuna Etki Eden Faktörler

İş doyumunu doğrudan tesir eden bir çok durum söz konusudur. Bu etkiler bireysel ve örgütsel faktörler şeklinde iki anabölüm altında ele alınmıştır. Bireysel faktörler başlığı altında yaş, cinsiyet, mesleki kıdem yılı, eğitim düzeyi yer alırken; örgütsel faktör başlığı altında ise işin özellikleri, kariyer ve yükseltilme olanakları, ödeme, iş ortamının şartları, çalışma arkadaşları ve övülme yer almaktadır.

2.1.4.1 Bireysel Faktörler

İş tatminin en önemli faktörü bireydir. Bir bireyin yeteneğine uygun işte çalışması, hayatta edindiği tecrübeler, işini gereği gibi yapmasını sağlayacak eğitimi, işe karşı geliştirdiği tutumu iş doyumunu doğrudan etkiler. Bu nedenle kişinin yaşı, cinsiyeti, eğitimi vb. gibi etkenler de kişinin çalıştığı işten elde edeceği doyumu değerlendirmesini doğrudan etkilemektedir (Eğinli, 2009: 38).

2.1.4.1.1. Yaş

İş tatmini ve yaş değişkeni arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalarda bu iki değişken arasında genelde doğrusal ve olumlu bir ilişki olduğu saptanmıştır. Genç yaştaki

bireylerin yaptıkları işten ve hayattan beklentileri ile yaşı ilerlemiş bireylerin beklentileri arasında büyük farklılıklar vardır. Bir işte çalışmış, işinde yükselmiş, iş ortamına ve işin sağladığı sosyal imkanlara kavuşmuş bireylerin çok farklı beklentileri kalmamıştır. Buna karşın genç insanların hem yaptıkları işten hem de hayattan yüksek beklentileri vardır. Gençler yaşlılara göre çok daha yavaş işe alışma süreci yaşarlar. Bu düşüncenin istisnaları olmakla birlikte genel görüşe göre yaşa bağlı olarak iş doyumunun da arttığı kanaati hakimdir (Tınaz, 2009: 28).

2.1.4.1.2. Mesleki Kıdem

Çalışanların bazılarında, çalıştıkları kurumda ve kuruluşta iş tecrübeleri ve deneyimleri arttıkça çalıştıkları işlerin onlara sağlayacağı olanaklara yönelik olumlu beklentiler, iş doyumunu halini alır. Bazı çalışanlar ise hayatı durağan yaşamayı sevdiklerinden işte kıdem veya çalışılan yıllar arttıkça işlerine karşı herhangi bir beklenti değişikliğine girmemektedirler. İş tatmini gibi bir olgu oluşmaz, işiyle yaşamak prensibini kabullenirler. Dolayısıyla bir çalışanın yaşamdan beklentisi ile işten beklentisi arasında bir paralellik söz konusudur. Sürekli olarak yaşamının daha iyi yerlere evrileceğini düşünen bir çalışan, işinde kıdemini artması ile işten alacağı doyumun da artacağını düşünürken, sakın ve beklentisi az olan bir hayatı tercih eden çalışan ise işteki yılların artması ile iş doyumunu artacağını düşünmez (Sevimli ve İşcan, 2005: 57).

2.1.4.1.3. Cinsiyet

İş tatminini etkilediği düşünülen bir diğer unsur ise cinsiyettir. İş doyumunu konusunda cinsiyetin önemli bir etkisi olduğu yapılan araştırmalarla ortaya çıkmıştır. Ancak hangi cinsiyette iş doyumunun daha baskın olduğu konusu tartışmalıdır. Birbirinden çok farklı ve birbirine zıt sonuçlar veren araştırma verileri görülmüştür. Kadınların iş doyumunun yüksek olduğu işlerin genellikle çalışma süresinin az, kariyer yapmaya müsait işler olduğu görülürken, erkeklere iş doyumunu sağlayan işlerin ise bir hedefi gerçekleştiren, zoru başardım dedirten, yüksek kazançlı, bol toplantılı ve arkadaş çevresinde gıptayla yaptığı işten bahsedilmesini sağlayan işler olduğu görülmüştür. Kadınların çalışma şartlarının ağır olmasından kaynaklanan yorgunluk gibi değişkenlerden iş doyumunu düşerken, erkeklerin böyle bir iş tatminsizliği görülmemiştir (Söyük, 2007: 75).

Farklı bir araştırmada ise çalışanın cinsiyetinin erkek veya kadın olmasının çalıştığı işe karşı olumlu ya da olumsuz etkisinin olmadığı saptanmıştır. Fakat çeşitli araştırmalarda kadın ve erkeklerin iş doyumunu konusunda birbirinden farklı olduğuna dair bulgular tespit edilmiştir (Sevimli ve İşcan, 2005).

2.1.4.1.4. Eğitim Düzeyi

Bir işte çalışanın iş doyumunu etkileyen bir diğer parametre ise eğitim düzeyidir. Yapılan araştırmaların genelinde ortaya çıkan sonuçlara baktığımızda, eğitim düzeyinin yüksekliği ile iş doyumunu arasında pozitif bir korelasyon tespit edilmiştir. Eğitim düzeyi düşük bireylerin vasıfsız ve ihtisas gerektirmeyen işlerde veya pozisyonlarda çalıştırıldığı, dolayısıyla bu pozisyonlarda yükselme gibi bir durumun da olmayışı iş doyumunun azalmasına neden olmaktadır. Eğitim düzeyi yüksek olan çalışanların kendilerine ve eğitimlerine uygun pozisyonlarda çalışmaları, sürekli olarak yükselme olanaklarının olması, yükseldikçe maddi kazançlarının artması, kıdem, tazminat ve emeklilik şartlarının iyileşmesi gibi faktörler iş doyumunu artırmaktadır. Yapılan araştırmalarda elde edilen farklı bir bulgu ise şudur; eğitim düzeyinin bireyde oluşturduğu iş beklentisi karşılandığında iş doyumunu artarken, beklentinin karşılanmaması durumlarında ise kırgınlık, stres, kaygı ve mutsuzluk gibi duyguların ortaya çıkmasıyla iş doyumunu azalmaktadır (Aşık, 2010: 39-40).

2.1.4.2. Örgütsel Faktörler

Birçok örgütsel faktörler iş doyumunu etkilemektedir. Bu etmenlerin en önemlileri olan, işin niteliği, çalışanların işinde yükselme olanakları, çalışanın çalışma karşılığında aldığı ücret, iş koşulları ve övülmek iş doyumunda etkilerini inceleyeceğimiz konulardır.

2.1.4.2.1. İşin Niteliği

Çalışanın işini tasvip etmesi, güzel bulması ve beğenmesi iş doyumunu açısından en temel şarttır. Çalışanın işini tasvip etmesinin şartları da (Başaran, 2008: 266);

- İşin problem çözmeye dayalı olması,

- İşin yeniliğe açık, sürekli gelişme imkanı olması ve öğrenme imkanı sağlaması,
- İşin çalışanına becerilerini göstermesine fırsat verebilmesi,
- İşin, çalışanlarına kendilerini değişime, yaratıcılığa ve risk almaya imkan sağlayacak nitelikte olması.

Çalışanın uğraştığı işi benimsemesi, o işi kendince anlamlı hale getirmesi ile ilgilidir. İnsanın işini eğlenceli bulması, onu hayatının ayrılmaz bir parçası olarak görmesi hayatında önemli bir yere oturtması, kişinin yaptığı işle bütünleşmesini sağlayacaktır. Böylesi bir durumda da iş tatmin düzeyi artacaktır (Keser, 2019: 91).

İş doyum düzeyini sağlayan önemli faktörlerden biri işin niteliğidir. İşin beş ayrı özelliği işin temelini oluşturmaktadır (Türk, 2007: 76);

- Otonomi, çalışanın işi kendine göre bireyselleştirebilme ve kendi başına karar alabilme özgürlüğüdür.
- Görev kimliği, çalışanın iş ile ne düzeyde bütünleştiğini işini sonuçlandırma düzeyi ile alakalı bir kavramdır.
- Görevin önemi, çalışanların iş yaptıkları müşterekleri ile işe atfettikleri önemi gösteren kavramdır.
- Beceri çeşitliliği, işin hangi aşamalarda ne kadar yetenek ve nasıl bir etkinlik gerektirdiğidir.
- Görev dönütü, çalışanların işin başlangıç ve bitişine bakarak ne düzeyde dönüt aldıklarıdır.

2.1.4.2.2. Yükselme Olanığı

Bireylerin çalıştığı örgütte ilerleme imkanlarının bulunması ve yöneticilerin adil olması, çalışanlar için iş karşılığında aldıkları ücretten daha çok tercih edilen bir durum halini almıştır. Bir kişi bir işe başlamadan önce o işin kendisine sağlayacağı kariyer

basamaklarını önceden öğrenmeye çalışır. Günümüzde bu tercih durumu artarak devam etmektedir. Hatta işten alınacak ücretin çok daha ötesine geçmiştir. Bir çok iş değişikliğinde gözlemlenen nedenler ücretin azlığı veya fazlalığı değil işin kendisine sağlayacağı kariyer olanaklarıdır. Bu noktada bireyin çalıştığı kurum veya kuruluşta kariyer basamaklarının belli ve belirgin olması çalışanında bunu net olarak bilmesi çalışanın doyumunu açısından önem arz eder (Keser, 2019: 93).

2.1.4.2.3 Ödeme

Bir işte çalışan bireyler, idarenin kendileri için ne tarz düşüncede olduğunu genellikle tahmin ederler. Doyurucu ücret alan bir birey idaresinin kendisinden memnun olduğunu, aksine düşük ücret alan bir birey ise idaresinin kendisinden pek memnun olmadığını düşünür. Zamanında ücretini alan bir birey, gecikmeyle alan bir bireyden daha fazla iş motivasyonuna sahip olmaktadır. Bir işin elbetteki yan gelirleri de vardır. Ama bu yan gelirler asıl ücret kadar etkili değildir. Çalışan asıl ücretini önemserken, ek gelirin etkisini pek önemsememektedir (Özkalp, Varoğlu, Varoğlu, Kırel ve Acar, 2019: 74).

2.5.2.2.4.Çalışma Koşulları ve İş Arkadaşları

Çalışma şartlarının iş doyumunu üzerinde az da olsa olumlu ve olumsuz bir etkisi vardır. Çalışma koşulları iyi ise (örneğin temiz ve çekici çevre), personel çalışmayı daha kolay bulacaktır ve çalışma koşullarından memnun ayrılacaktır. Çalışma koşulları kötüyse (örneğin sıcak ve gürültülü ortamlar), personel işlerini bitirmekte daha da zorlanacaktır. Başka bir ifadeyle, çalışmanın etkisi, iş doyumunu koşulları ile çalışma grubundaki insanların ilişkisine benzerdir. İşler iyiye ve bir iş ortamında olumlu bir iklim varsa iş tatmini sorunu olmayabilir; işler kötüye ve iş ortamında olumsuz bir iklim varsa büyük olasılıkla iş doyumunu düşük olacaktır (Luthans, 2011: 143).

2.5.2.2.5.Övülme

Her birey bir iş gerektiği gibi yaptıktan sonra kendisine iş veren tarafından övgüler yapılmasını ister. Yerinde ve dozunda yapılan övgüler iş doyumunu artırırken abartıya kaçan övgüler veya aşırı eleştiriler iş doyumunu azaltmaktadır. Diğer taraftan bir iş bittikten hemen sonra övgü ile ödüllendirildiğinde, iş doyumunu artıran bir yapı olur (Başaran, 2008: 266).

2.1.5. İş Doyumu ile İlgili Yapılan Araştırmalar

2.1.5.1. İş Doyumu ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Bahadır, özel okulda görev yapan öğretmenler ile yaptığı araştırma sonucunda teknoloji araçlarının kullanımına ilişkin öz yeterlilik algısı, iş doyumu ve sürdürülebilir ve devamlı öğrenme eğilimi arasında doğrusal ve anlamlı ilişki bulmuştur (2020: 63-66).

Kanbur , Fizik dersi öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik güdülenme düzeylerinin ve iş doyumunun çalışanların yaşlarına göre incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışma sonunda iş doyumunun cinsiyet, yaş, mesleki hizmet yılı, medeni duruma göre farklılaştığı bulunmuştur. Lisansüstü eğitim, işbaşı eğitim, okulun türü, okulun derslik sayısı, haftada girilen ders saati sayısı, idari görevlerin olup olmasına göre ise iş doyumunun değişmediği sonucuna varılmıştır (2020: 70-75).

Erol, yaptığı araştırmada okul liderliği ve öğretmen iş doyumu kavramlarını eğitim yönetimi alanında ve Türk kültürü bağlamında kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin takdir edilmesi ve ödüllendirilmesi; öğrencilerinin başarılı olması, öğrencilerine verdikleri emeklerin karşılığını hedeflerine ulaşmasıyla aldığını düşünmeleri, öğretmenler arasındaki samimi ilişkiler, işbirliği, dayanışma ve uyumun, öğretmenlerin iş doyumlarını arttırdığı görülmüştür (2021: 305).

Arı, araştırmasının sonucunda özel eğitim meslek okulunda görev alan öğretmenlerin iş doyumlarının yüksek çıktığı, iş doyumunun alt boyutları incelediğinde ise içsel doyum yaşadıklarını bulmuştur. Öğretmenlerin iş doyum seviyelerinde yaş, meslekteki yıllar, eğitimde kariyer basamakları, cinsiyet gibi değişkenlerde fark edilecek bir değişimin olmadığı, branş değişkenine göre ise anlamlı bir farklılığın olduğu saptanmıştır (2021: 98-99).

Şahin, yapmış olduğu araştırmasında öğretmenlerin iş doyumu seviyelerinin orta seviyede olduğunu, iş doyumunun alt bölümündeki düzeylere göre cinsiyetine, medeni durumuna, eğitim düzeyine ve deneyimine bakıldığında üzerinde durulacak bir farklılığın olmadığını ortaya çıkarmıştır. Araştırmanın sonuçları, örgüt kültürü boyutları ile iş doyumu alt boyutları arasındaki ilişkiye bakıldığında tüm parametrelerde negatif, anlamlı ve düşük bir korelasyon olduğunu ortaya koymuştur (2020: 73-76).

2.1.5.2. İş Doymu ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Anastasiou ile Garametsi , araştırmalarında devlet ve özel okullarda öğretmenlerin algılanan liderlik tarzlarını ve iş doyumları arasındaki ilişkiyi incelenmiştir. Devlet okullarıyla karşılaştırıldığında, özel okullardaki öğretmenlerin iş doymu düzeyleri daha yüksektir. Sonuçlar, özel okullardaki öğretmenlerin iş doyum düzeylerinin, kısmen de olsa çalışma koşulları ve okul yönetiminin motivasyonu gibi çevresel faktörlerdeki farklılıklar nedeniyle devlet okullarına göre daha yüksek olduğunu göstermektedir (2021: 58). Erlangga, Sos ve Erlangga , yapmış oldukları araştırmada örgütsel bağlılık çalışma ortamının iş doymu ve öğretmen performansına etkisini incelemiştir. Araştırma sonucunda iş doyumunun öğretmenin performansının üzerinde anlamlı bir etkiye yol açmadığı belirlenmiştir (2021: 109). Shafie, çalışmasında iş yerlerinde kendini güvende ve rahat hisseden öğretmenlerin üretkenliğinin arttığı ve iş doyumunu düzeyinde memnuniyetini arttırdığı bulunmuştur (2021: 5274). Sadeghi, Ghaderi ve Abdollahpour çalışmasında öğretmenlerin iş doymu ile öğretim etkinliği arasında doğrusal bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin eğitim alanındaki ihtiyaçları ve iş doyumlarının giderilmesi zorunluluk arz etmektedir (2021: 163).

2.2 Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri

Bu bölümde başarı ve öğrenme kavramları açıklanmıştır. Ayrıca öğrenci başarısı ve öğrenmesine yönelik öğretmen görüşlerinin önemi izah edilmiştir. Daha sonra araştırmanın öğrencilerin başarısı ve öğrenmesine yönelik öğretmen görüşleriyle ulusal alanyazında ve yurt dışında yapılan çalışmalara ilişkin bilgiler yer almaktadır.

2.2.1. Başarı ve Öğrenme

Eğitim sisteminin önemli öğelerinden biri öğrencilerden eğitim hayatında ve okulda beklenen akademik başarıya ulaşmasıdır. Fakat bireyleri sadece zihinsel, duygusal ve fiziksel özelliklerine göre kıyaslamak akademik başarıyı ölçmek adına yetersiz kalabilir. Başarı kavramının tanımı ve başarıdan ne anladığımız ülkeden ülkeye, bazen insandan insana değişebilir (Baysal, 2020: 42). Başarı en sade anlamıyla “istenilen bir sonucu elde etmektir” (Soyer, ve diğerleri, 2010). Başarı kelimesinin sözlük anlamına bakıldığında ise Türk Dil Kurumu Sözlük’te “başarma işi, muvaffakiyet” şeklinde tanımının verildiği görülür (Türk Dil Kurumu, 2022). Başarı hedeflediğin eylemin belirlediğin süre sonunda hedefine ve amacına ulaşmaktır.

Öğrenme kısaca anlamaktır. Neye ve niçine önem vermeyi sorgulamak ve ve bunları anlamlandırmaktır. Sadece geçmişten ve önceki deneyimlerimizden biriktirmek değildir. Çünkü çağımız bilgi ve teknoloji çağı dolayısıyla bilgiler ve öğrendiklerimiz çok çabuk eskimektedir (Duman, 2015). İnsan ve diğer canlılar arasındaki en önemli farklardan biri öğrenme motivasyonudur. İnsan doğumundan başlayarak itibaren çevreyi tanımaya ve öğrendiği davranışlarla hayatını sürdürmeye başlar. Tüm yaşamımız boyunca bilerek ya da bilmeyerek her an yeni bilgi ve davranış öğrenmekteyiz. Kazanılmış davranışların nasıl öğrendiğimiz ile ilgili birçok kuram gelişmiştir (Yılmaz, 2011: 5). Öğrenme davranışlarda veya öğrenilmiş şekilde davranış şekillerinde, gündelik hayatta kapasitesinde, tecrübenin üstüne bir şeyler katarak diğer alanlarda sonuç veren kalıcı bir değişikliktir (H.Schunk, 2014: 1). Öğrenme süreci öğrenme etkinliklerini yönlendirme veya kılavuzlama işidir. Öğrenme yaşantı ürünü ve yaşantımızda az çok kalıcı iz bırakmış davranış değişikliğidir (Demirel, 2017: 10).

Başka bir deyişle bilmediğimiz bilgiyi bilir hale gelmemiz, herhangi bir konuyla ilgili bir işi yapabilmemiz ya da o konuya karşı tutum ve davranış kazanmamız öğrenmedir. Kısacası öğrenme bilebilme, yapabilmedir (Aşılıoğlu, Savaş, Şahin, Aydoğan, ve Genç, 2017: 14).

2.2.2. Öğrenci Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşlerinin Önemi

Durmuşçelebi, Bozgeyikli ve Çetinkaya tarafından yapılan araştırmanın sonuçları dil edinme sürecine etki eden iki önemli değişken olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bunlar dil edinme inancı ve dili öğrenenin özerkliğidir. Bu iki faktörün öğretmenler tarafından dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir. Çünkü bu iki faktörün, dil edinme inancı ve dili öğrenenin özerkliğinin, dil edinenin akademik başarılarını %6 oranında etkilediği belirlenmiştir. Bu çalışmanın bir diğer sonucu ise yabancı bir dili öğrenmede de dil edinme inancı ve dili öğrenenin özerkliğinin etkisinin olduğu bulunmaktadır (2018: 260).

Kotaman 'ın yapmış olduğu çalışmada öğrencinin başarısını ve öğrenmesini artırmak için öğrencinin özyeterliliğinin de artırılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Özyeterliliği sağlamak için en önemli husus öğrencinin o konuda başarıyı tatmasını

sağlamaktır. Öğretmenlerin mutlaka eğitim yılı dönemi başında öğrencilerin düzeylerini belirlemeli ve öğrencilerin düzeylerine göre konuyla ilgili seviyelerine göre alıştırmayı yaptırıp öğrencilere başarıya duyduğu güven ve inancı tatlandırılmalıdır. Ayrıca öğrencilerin gayret etmesi ve fenomenolojik yaklaşımların uygulaması halinde bulunduğu yerden daha iyi konuma geleceğine inanılmalıdır (Kotaman, 2008: 126).

2.2.3. Öğrencilerin Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri ile İlgili Yapılan Araştırmalar

2.2.3.1. Öğrencilerin Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Al, çalışmasında meslek lisesinde görev yapan öğretmenlerin öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik inançlarını, öğretmenlerin mesleki tutumlarını ve motivasyonları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin öğrencilerin başarısı ve öğrenmesine yönelik görüşlerinde yaş, mesleki kıdem, çalışma durumu, kurumda çalışılan hizmet süresi gibi değişkenlerde anlamlı farklılık gösterirken cinsiyet, medeni durum, eğitim düzeyi ve öğrenci sayısı değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmıştır (Al, 2021: 41-55).

Çelebi'nin yapmış olduğu araştırmada öğrencilerin başarısı ve öğrenme davranışları incelenmiştir. Öğrencilerin başarı ve öğrenme davranışlarının değiştirilebilir olduğunu anlayan öğretmenlerde öz düzenleme becerilerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç öğretmenin öğrencilerin öğrenme ve başarılarının ne kadar değiştirilebilir olduğuna inanırsa, öz düzenleme becerisinin de o derece yüksek olacağı anlamına gelmektedir (Çelebi, 2021: 65).

2.2.3.2. Öğrencilerin Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Khan, Khan, Zia-Ul-Islam ve Khan (2017), araştırmalarında öğretmen iletişim becerilerinin öğrencilerin akademik başarısında çok önemli bir role sahip olduğu sonucuna ulaşmıştır. Convertino, Marschark, Sapere, Sarchet, Zupan (2009), çalışmalarında araştırmacının işitme engelli ve duyma güçlüğü çeken öğrencilerin başarısını lise ve üniversitede tahmin etmeyi amaçlamıştır. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin anne ve babanın eğitim düzeyi ve yaşın akademik başarıda önemli olduğu ailenin göçmen olması başarıyı etkilediği tespit edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin iş doyumuyla öğrencilerin başarısı ve öğrenmesine yönelik inançları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla ilişkisel tarama (Korelasyonel) modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, günümüzde aktif olan bir durumu ya da geçmişte kalmış bir durumu hiç değiştirmeden incelemeyi hedefleyen araştırma yaklaşımıdır. İlişkisel tarama modelleri, iki veya daha çok değişkenin birbirine göre artışlarını, azalışlarını ve değişim şeklini tespit etmeye yarayan modellerdir (Karasar, 2020: 109).

3.2 Evren ve Örneklem

Çalışmanın evreni 2019-2020 eğitim-öğretim yılı İstanbul ili Esenyurt ilçelerinde devlet ortaokulları bünyesinde çalışan 2246 ortaokul öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmanın yapılması sürecinde, çalışma evrenindeki tüm öğretmenlere ulaşmanın zorluğu, zamanın kısıtlılığı olması ve ekonomik olmaması gibi nedenlerle çalışma evreni içerisinde örneklem seçilmiştir.

Örnekleme alınan öğretmenlerin sayısı Raosoft (2022) internet sitesi aracılığı ile hesaplanmıştır. Yapılan hesaplama göre, %5 hata payı ve %95 güvenirlilik düzeyi dikkate alınarak, örnekleme alınan öğretmenlerin sayısı en az 329 olarak hesaplanmıştır. 451 öğretmen tarafından anket doldurulmak suretiyle ulaşılmış fakat eksik bilgi ve dikkatsizce doldurulmuş 11 anket ölçeği değerlendirmeye alınmamış olup toplam 440 anketin sonuçları analiz edilmiştir. Bu araştırmada yöntem olarak uygun örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Uygun örnekleme; iş gücü, vakit ve maliyet sebebiyle ortaya çıkan sınırlılıktan dolayı örneklemin ulaşılabilir ve uygulama yapmaya uygun, kolay birimlerden seçilmesine denir (Büyüköztürk, 2012: 13).

3.2.1. Demografik Bilgiler

Çalışmaya katılım sağlayan ortaokul öğretmenlerinin demografik bilgileri Tablo 3.1’de sunulmuştur.

Tablo 3.1: Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Demografik özellikler	Frekans	Yüzde (%)	
Cinsiyet	Kadın	281	63.9
	Erkek	159	36.1
Eğitim Düzeyi	Ön Lisans - Lisans	387	88.0
	Lisansüstü	53	12.0
Çalışılan Okul Türü	Normal Ortaokul	354	80.5
	Diğer Ortaokul	86	19.5
Yaşınız	18-25 yaş	34	7.7
	26-33 yaş	247	56.1
	34-41 yaş	116	26.4
	42 yaş ve üzeri	43	9.8
Mesleki Kıdem Yılı	1-5 yıl	186	42.3
	6-10 yıl	155	35.2
	11-15 yıl	53	12.0
	16 yıl ve üzeri	46	10.5
TOPLAM	440	100	

Tablo 3.1’e görüldüğü gibi çalışmaya katılan öğretmenlerin 281’i (%63.9) kadın, 159’u (%36.1) erkek, öğretmenlerin 387’si (%88.0) önlisans veya lisans mezunu, 53’ü (%12.0) lisansüstü mezunu, 354’ü (%80.5) normal ortaokulda, 86’sı (%19.5) diğer okulda (imam hatip ve özel), öğretmenlerin 34’ü (%7.7) 18-25 yaş, 247’si (%56.1) 26-33 yaş; 116’sı (%26.4) 34-41 yaş, 43’ü (%9.8) 42 yaş ve üzerindedir, öğretmenlerin 186’sı (%42.3) 1-5 yıl, 155’i (%35.2) 6-10 yıl, 53’ü (%12.0) 11-15 yıl, 46’sı (%10.5) 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahiptir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmada üç kısımdan oluşan bir veri toplama aracı tercih edilmiştir. 1. kısımda Kişisel Bilgi Formu, 2. kısımda İş Doyumu Ölçeği (İDÖ) ve 3. kısımda ise Öğrenci Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği (ÖBÖY-ÖGÖ) bulunmaktadır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Birinci kısımda ortaokul öğretmenlerin cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, mesleki kıdem yılı, görev yapılan okulda çalışan öğretmen sayısı, okuldaki hizmet süresi, medeni durumu ve çalışılan okul türü bilgileri istenmiştir.

3.3.2. İş Doyumu Ölçeği (İDÖ)

İkinci kısımda öğretmenlerin iş tatminlerini ölçmek amacıyla Tezer (1991) tarafından geliştirilen İş Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. İş Doyum Ölçeği çalışanların çalıştıkları işten duydukları memnuniyeti ölçmek için geliştirilmiştir. 10 sorudan oluşan bu ölçekte yanıtlar memnuniyetlilik ve memnuniyetsizlik yönünden 1,2,3,4 şeklinde derecelendirilir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 40 iken, en düşük puan ise 10'dur. Puanın yüksek olması kişinin işinden memnuniyetini göstermektedir. Ölçekler üzerinde yapılan faktör analizi sonuçları, ölçeklerin tek boyutlu bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Spearman-Brown formülü kullanılarak hesap edilen İş Doyumu Ölçeğinin güvenirlik katsayısı 0,91'dir (Tezer, 1991: 35). İş Doyumu Ölçeğinin iç tutarlılık katsayısı 0.81'dir (Tezer, 1991: 36). İş Doyumu Ölçeği çalışmasında ulaşılan Cronbach Alpha katsayısı ölçülen güvenirlik analizi sonucunda iş doyumu ölçeğinin toplam güvenirlik katsayısı ise $\alpha=,85$ olarak hesaplanmıştır (Tezer, 1991: 37). Bu araştırmada İş Doyum Ölçeğinin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı .78 olarak tespit edilmiştir.

3.3.3. Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği (ÖBÖY-ÖGÖ)

Üçüncü kısımda Kırkıç, Aydın ve Yahşi (2020) tarafından geliştirilen Öğrencilerin Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği kullanılmıştır. Öğrencilerin Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği'nin (ÖBÖY-ÖGÖ) dört boyutu vardır. Bunlar; 1. öğrencinin duygusal özellikleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş, 2. öğrencinin ön öğrenmeleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş, 3. zekâ ile başarı ilişkisine yönelik görüş ve 4. öğrencinin başarısının değiştirilebilirliğine yönelik görüş alt boyutlarıdır. Dört faktörlü ölçek toplam varyansın % 67,155'ini açıklamaktadır. Toplam 11 maddelik ölçeğin sırasıyla birinci boyutunda 8, 9,10 ve 11. maddeler, ikinci boyutunda 6. ve 7. maddeler,

üçüncü boyutunda 3, 4 ve 5. maddeler, dördüncü boyutunda ise 1. ve 2. maddeler yer almaktadır. Birinci boyut toplam varyansın %19,1'ini; ikinci boyut %16,8'ini; üçüncü boyut %15,8'ini ve dördüncü boyut ise %15,5'ini açıklamaktadır. Ölçekte ilk beş madde ters puanlanan maddelerdir. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı 0,76'dır. Ölçek boyutlarında ise Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı sırasıyla 0,79; 0,90; 0,69 ve 0,70 olarak tespit edilmiştir. Ölçekten alınan yüksek puan öğretmenlerin, öğrencilerin başarısı ve öğrenmesine yönelik görüşlerinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Bu araştırmada Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı öğrencinin duyuşsal özellikleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu için .85, öğrencinin ön öğrenmeleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu için .90, zekâ ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu için .69, öğrencinin başarısının değiştirilebilirliğine yönelik görüş alt boyutu için .71 ve ölçek toplamı .80 olarak bulunmuştur.

3.4.Verilerin Toplanması

Araştırmada araştırmacı tarafından verilerin toplanması gerçekleştirilmiştir. Araştırmada kullanılacak ölçekler için ölçeklerin geliştiricilerinden alınmış izinler EK-2 belgelerinde , veri toplamak amacıyla kullanılacak anketlerin örneklemlerinde yer alacak öğretmenlere uygulama yapılabilmesi için İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesinin 34555043-302.08.01 sayılı izni ve E.59090411-20-16534037 sayılı İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden alınan izinler EK-3 belgesinde gösterilmiştir. Yaşanan pandemi nedeniyle anketleri 2020-2021 eğitim-öğretim yılının II. döneminde araştırma kapsamındaki öğretmenlere Google Form aracılığıyla ulaştırılmıştır.

3.5.Verilerin Analizi

Verilerin elde edildiği İş Doyumu Ölçeğinde ters kodlanmış madde bulunmamakta olup, Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeğinde ilk beş madde ters kodlanmıştır. İş Doyumu Ölçeği 4’lü Likert tipinde eşit parçalara bölünerek puan aralıkları 1-1.74 arası “çok düşük ”; 1.75-2.49 arası “düşük”; 2.50-3.24 arası “ orta ”; 3.25-4.00 arası “yüksek” olarak belirlenmiştir. “Öğrencilerin Başarısına Ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği” 5’li Likert tipinde eşit parçalara bölünerek puan aralıkları 1-1.79 arası “ çok olumsuz (kesinlikle katılmıyorum)”; 1.80-2.59 arası “ olumsuz (katılmıyorum)”; 2.60-3.39 arası “orta (kısmen katılıyorum)”; 3.40-4.19 arası “olumlu (katılıyorum)” ve 4.20-5.00 arası ise “ çok olumlu (kesinlikle katılıyorum)” olarak belirlenmiştir. Verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek için çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 3.2. ve Tablo 3.3’de sunulmuştur.

Tablo 3.2. İş Doyumu Ölçeği Basıklık ve Çarpıklık Değerleri

Boyutlar	N	$\bar{x}$	SS	Çarpıklık		Basıklık	
				Değer	Sh $_{\bar{x}}$	Değer	Sh $_{\bar{x}}$
Toplam Ölçek	440	3.23	.38	-.231	116	.365	.232

Tablo 3.2.’de görüldüğü üzere İş Doyumu Ölçeğinden alınan puanların normal dağılımını belirlemek için yapılan normallik testi sonucunda çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 1.5 aralığında olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 3.3. Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği Basıklık ve Çarpıklık Değerleri

Boyutlar	N	$\bar{x}$	ss	Çarpıklık		Basıklık	
				Değer	$Sh_{\bar{x}}$	Değer	$Sh_{\bar{x}}$
Öğrencinin Duyuşsal Özellikleri ile Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	440	3.76	.90	-.433	.116	.747	.232
Öğrencinin Ön Öğrenmeleri ile Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	440	3.50	.90	-.034	.116	-.164	.232
Zeka ile Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	440	3.68	.78	-.304	.116	-.249	.232
Öğrencinin Başarısının Değiştirilebilirliğine Yönelik Görüş	440	3.65	.82	-.223	.116	-.279	.232
Toplam Ölçek	440	3.70	.51	-.489	.116	1.235	.232

Tablo 3.3.'de görüldüğü üzere Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeğinden alınan puanların normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan normallik testi sonucunda basıklık ve çarpıklık değerlerinin ± 1.5 aralığında olduğu tespit edilmiştir.

Tabachnick ve Fidell (2013) 'e göre ± 1.5 içindeki çarpıklık ve basıklık değerleri normallik için kabul edilebilir değerlerdir. Bu bulgulara göre ölçekten alınan puanların normal dağılım gösterdiği kabul edilmiş ve veriler SPSS programı ile analiz edilmiştir.

1. Ortaokul öğretmenlerinin, İş Doyumu Ölçeğinden aldıkları puanların $\bar{x}$, ss ve $Sh_{\bar{x}}$ tespit edilmiştir.
2. Ortaokul öğretmenlerinin, Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği ve alt boyutlarından aldıkları puanların $\bar{x}$, ss ve $Sh_{\bar{x}}$ tespit edilmiştir.
3. Ortaokul öğretmenlerinin, İş Doyumu Ölçeği, Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği ve alt boyutlarından aldıkları puanların; cinsiyete, eğitim düzeyine, okuldaki hizmet süresine, medeni durumuna ve çalışılan okul türüne göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek üzere bağımsız grup t testi kullanılmıştır. Yaşa, mesleki kıdem yılına ve görev yapılan okuldaki öğretmen sayısına göre değişip değişmediğini tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile tespit edilmiştir.

4. Ortaokul öğretmenlerinin, iş doyumları ile öğrencilerin öğrenmesine ve başarısına yönelik öğretmen görüşleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson Çarpım Moment Korelasyon Analizi kullanılmıştır.
5. Ortaokul öğretmenlerinin, iş doyumlarının, öğrencilerin öğrenmesine ve başarısına yönelik öğretmen görüşleri yordama düzeyini tespit etmek amacıyla regresyon analizi yapılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Ortaokul öğretmenlerin iş doyumları hangi düzeydedir? sorusu ile araştırmanın birinci alt problemine yanıt aranmıştır. Buna dair elde edilen bulgular Tablo 4.1’de verilmiştir.

Tablo 4.1: İş Doyumu Ölçeğine Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri

Boyutlar	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$
Toplam Ölçek	440	3.23	.38	.02

Tablo 4.1’de görüldüğü üzere ortaokul öğretmenlerinin İş Doyumu Ölçeğinden aldığı toplam ölçek puanlarının ortalaması $\bar{x}=3.23$ olarak bulunmuştur. Bu bulgulara göre ortaokul öğretmenlerinin orta düzeyde iş doyumuna sahip olduklarını belirlenmiştir.

4.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Öğretmenlerin, öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşleri hangi düzeydedir? sorusu ile araştırmanın ikinci alt problemine yanıt aranmıştır. Buna dair elde edilen bulgular Tablo 4.2’de verilmiştir.

Tablo 4.2: Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği Alt Boyutlarına Ait Aritmetik Ortalama, Standart Sapma ve Standart Hata Değerleri

Boyutlar	N	$\bar{x}$	ss	$Sh_{\bar{x}}$
Öğrencinin Duyuşsal Özellikleri ile Başarı İlişisine Yönelik Görüş	440	3.76	.90	.04
Öğrencinin Ön Öğrenmeleri ile Başarı İlişisine Yönelik Görüş	440	3.50	.90	.04
Zeka ile Başarı İlişisine Yönelik Görüş	440	3.68	.78	.04
Öğrencinin Başarısının Değiştirilebilirliğine Yönelik Görüş	440	3.65	.82	.04
Toplam Ölçek	440	3.70	.51	.02

Tablo 4.2’de görüldüğü üzere Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeğine göre öğretmenlerin öğrencinin duyuşsal özellikleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu puan ortalaması $\bar{x}=3.76$, öğrencinin ön öğrenmeleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu puan ortalaması $\bar{x}=3.50$, zeka ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu puan ortalaması $\bar{x}=3.68$, öğrencinin başarısının değiştirilebilirliğine yönelik görüş alt boyutu puan ortalaması $\bar{x}=3.65$ ve toplam ölçek puanlarının ortalaması $\bar{x}=3.70$ olarak bulunmuştur. Elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşlerinin, toplam ölçek ve tüm alt boyutlarında “olumlu (katılıyorum)” düzeyinde olduğu bulunmuştur.

4.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Öğretmenlerin iş doyumları a) cinsiyete, b) eğitim düzeyine, c) çalışılan okul türüne, d) yaşa, e) mesleki kıdem yılına göre anlamlı farklılık göstermekte midir? sorusu ile araştırmanın üçüncü alt problemine yanıt aranmıştır. Buna dair elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

a) Cinsiyet

Örneklem grubundaki ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek için bağımsız grup t testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 4.3’de gösterilmiştir.

Tablo 4.3: İş Doyumu Ölçeği Puanlarının Cinsiyet Değişkeni Gruplarına Göre t Testi Sonuçları

Boyutlar	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Toplam	Kadın	281	3.21	.39	.02	-1.601	438	.110
Ölçek	Erkek	159	3.27	.37	.03			

Tablo 4.3’de görüldüğü üzere İş Doyumu Ölçeği puan ortalamalarının cinsiyete göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için gerçekleştirilen t testi sonucunda [$t_{(438)} = -1.601$; $p > .05$] gruplar arasındaki farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur.

b) Eğitim Düzeyi

Örneklem grubundaki ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları ile eğitim düzeyi değişkeni arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek için bağımsız grup t testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 4.4’de gösterilmiştir.

Tablo 4.4: İş Doyumu Ölçeği Puanlarının Eğitim Düzeyi Değişkeni Gruplarına Göre t Testi Sonuçları

Boyutlar	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Toplam Ölçek	Ön Lisans-Lisans	387	3.25	.39	.02	2.176	438	.030
	Lisansüstü	53	3.13	.35	.05			

Tablo 4.4’de görüldüğü üzere İş Doyumu Ölçeği puan ortalamalarının eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için gerçekleştirilen t testi sonucunda [$t_{(438)} = 2.176$; $p < .05$] puanları arasında ön lisans ve lisans mezunu öğretmenler lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Lisansüstü mezunu öğretmenlerin iş doyumları, ön lisans ve lisans mezunu öğretmenlere göre daha düşük bulunmuştur.

c) Çalışılan Okul Türü

Örneklem grubundaki ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları ile çalışılan okul türü değişkeni arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek için bağımsız grup t testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 4.5’de gösterilmiştir.

Tablo 4.5: İş Doyumu Ölçeği Puanlarının Çalışılan Okul Türü Değişkeni Gruplarına Göre t Testi Sonuçları

Boyutlar	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Toplam Ölçek	Normal Ortaokul	354	3.23	.38	.02	-.715	438	.475
	Diğer Ortaokullar	86	3.26	.41	.04			

Tablo 4.5’de görüldüğü üzere İş Doyumu Ölçeği puan ortalamalarının çalışılan okul türü değişkenine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek için gerçekleştirilen t testi sonucunda [$t_{(438)} = -0.715$; $p > .05$] gruplar arasındaki farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.

d) Yaş

Örneklem grubundaki ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları ile yaş değişkeni arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış, elde edilen bulgular Tablo 4.6’de gösterilmiştir.

Tablo 4.6: İş Doyumu Ölçeği Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>ss</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Boyut	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
	18-25 yaş	34	3.24	.37	G.Arası	.09	3	.03		
Toplam	26-33 yaş	247	3.22	.39	G.İçi	64.49	436	.15		
Ölçek	34-41 yaş	116	3.25	.38	Toplam	64.57	439		.193	.901
	42 ve üzeri	43	3.24	.38						

Tablo 4.6’de görüldüğü üzere, örneklem grubunda yer alan öğretmenlerin İş Doyumu Ölçeği puanları ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. Bu analiz sonucunda [$F_{(3-436)} = .193$; $p > .05$] gruplar arası anlamlı fark bulunmamıştır.

e) Mesleki Kıdem Yılı

Örneklem grubundaki ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları ile mesleki kıdem yılı değişkeni arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış, elde edilen bulgular Tablo 4.7’de gösterilmiştir.

Tablo 4.7: İş Doyumu Ölçeği Puanlarının Mesleki Kıdem Yılı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>ss</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Boyut	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Toplam Ölçek	1-5 yıl	186	3.20	.40	G.Arası	.43	3	.14	.973	.405
	6-10 yıl	155	3.25	.38	G.İçi	64.14	436	.15		
	11-15 yıl	53	3.24	.34	Toplam	64.57	439			
	16 yıl ve üzeri	46	3.29	.37						

Tablo 4.7’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin İş Doyumu Ölçeği puanları ortalamalarının mesleki kıdem yılı değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda [$F_{(3-436)} = .973$; $p > .05$] gruplar arası anlamlı fark bulunmamıştır.

4.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Öğretmenlerin, öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşleri a) cinsiyete, b) eğitim düzeyi, c) çalışılan okul türüne, d) yaşa, e) mesleki kıdem yılına göre anlamlı farklılık göstermekte midir? sorusu ile araştırmanın dördüncü alt problemine yanıt aranmıştır. Buna dair elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur.

a) Cinsiyet

Örneklem grubundaki ortaokul öğretmenlerinin öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşleri ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımsız grup t testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 4.8’de gösterilmiştir.

Tablo 4.8 : Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği Puanlarının Cinsiyet Değişkeni Gruplarına Göre t Testi Sonuçları

Boyutlar	Gruplar	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>ss</i>	$Sh_{\bar{x}}$	<i>t</i> Testi		
						<i>t</i>	<i>Sd</i>	<i>p</i>
Öğrencinin Duyuşsal Özellikleri ile Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	Kadın	281	3.74	.89	.05	-.693	438	.489
	Erkek	159	3.80	.92	.07			
Öğrencinin Ön Öğrenmeleri ile Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	Kadın	281	3.49	.84	.05	-.366	438	.715
	Erkek	159	3.52	1.01	.08			
Zekâ ile Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	Kadın	281	3.71	.78	.05	1.212	438	.226
	Erkek	159	3.62	.78	.06			

Öğrencinin Başarısının Değiştirilebilirliğine Yönelik Görüş	Kadın	281	3.69	.81	.05	1.368	438	.172
	Erkek	159	3.58	.83	.07			
Toplam Ölçek	Kadın	281	3.70	.47	.03	-.125	438	.901
	Erkek	159	3.70	.57	.05			

Tablo 4.8’de görüldüğü üzere Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği puan ortalamalarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan t testi sonucunda; öğrencinin duyuşsal özellikleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu $[t_{(438)} = -693; p > .05]$, öğrencinin ön öğrenmeleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu $[t_{(438)} = -366; p > .05]$, zekâ ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu $[t_{(438)} = 1.212; p > .05]$, öğrencinin başarısının değiştirilebilirliğine yönelik görüş alt boyutu $[t_{(438)} = 1.368; p > .05]$ ve toplam ölçekte $[t_{(438)} = -.125; p > .05]$ gruplar arasındaki farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur.

b) Eğitim Düzeyi

Örneklem grubundaki ortaokul öğretmenlerinin öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşleri ile eğitim düzeyi değişkeni arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımsız grup t testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 4.9’de gösterilmiştir.

Tablo 4.9: Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği Puanlarının Eğitim Düzeyi Değişkeni Gruplarına Göre t Testi Sonuçları

Boyutlar	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Öğrencinin Duyuşsal Özellikleri ile Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	Ön Lisans-Lisans	387	3.78	.90	.05	1.234	438	.218
	Lisansüstü	53	3.62	.88	.12			
Öğrencinin Ön Öğrenmeleri ile Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	Ön Lisans-Lisans	387	3.52	.89	.05	.904	438	.366
	Lisansüstü	53	3.40	.96	.13			
Zekâ ile Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	Ön Lisans-Lisans	387	3.68	.79	.04	.011	438	.992
	Lisansüstü	53	3.68	.73	.10			
Öğrencinin Başarısının Değiştirilebilirliğine Yönelik Görüş	Ön Lisans-Lisans	387	3.64	.83	.04	-.398	438	.691
	Lisansüstü	53	3.69	.77	.11			

Toplam Ölçek	Ön Lisans- Lisans	387	3.71	.50	.03	1.356	438	.176
	Lisansüstü	53	3.61	.54	.07			

Tablo 4.9’de görüldüğü üzere Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği puan ortalamalarının eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla gerçekleştirilen t testi sonucunda; öğrencinin duyuşsal özellikleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu [$t_{(438)}=1.234$; $p>.05$], öğrencinin ön öğrenmeleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu [$t_{(438)}=.904$; $p>.05$], zekâ ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu [$t_{(438)}=0.11$; $p>.05$], öğrencinin başarısının değiştirilebilirliğine yönelik görüş alt boyutu [$t_{(438)}=-.398$; $p>.05$] ve toplam ölçekte [$t_{(438)}=1.356$; $p>.05$] gruplar arasındaki farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur.

c) Çalışılan Okul Türü

Örneklem grubundaki ortaokul öğretmenlerinin öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşleri ile çalışılan okul türü değişkeni arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek amacıyla bağımsız grup t testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 4.10’de gösterilmiştir.

Tablo 4.10: Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği Puanlarının Çalışılan Okul Türü Değişkeni Gruplarına Göre t Testi Sonuçları

Boyutlar	Gruplar	N	$\bar{x}$	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
Öğrencinin Duyuşsal Özellikleri ile Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	Ortaokul	354	3.75	.91	.05	-.544	438	.587
	İmam Hatip Ortaokulu-Özel Okul	86	3.81	.85	.09			
Öğrencinin Ön Öğrenmeleri ile Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	Ortaokul	354	3.47	.91	.05	-1.324	438	.186
	İmam Hatip Ortaokulu-Özel Okul	86	3.62	.85	.09			
Zekâ ile Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	Ortaokul	354	3.68	.77	.04	.078	438	.938
	İmam Hatip Ortaokulu-Özel Okul	86	3.67	.82	.09			

Öğrencinin Başarısının Değiştirilebilirliğine Yönelik Görüş	Ortaokul	354	3.64	.82	.04			
	İmam Hatip Ortaokulu- Özel Okul	86	3.66	.84	.09	-.131	438	.896
Toplam Ölçek	Ortaokul	354	3.69	.52	.03			
	İmam Hatip Ortaokulu- Özel Okul	86	3.73	.47	.05	-.562	438	.574

Tablo 4.10'de görüldüğü üzere Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği puan ortalamalarının çalışılan okul türüne göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan t testi sonucunda; öğrencinin duyuşsal özellikleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu $[t_{(438)} = -544; p > .05]$, öğrencinin ön öğrenmeleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu $[t_{(438)} = -1.324; p > .05]$, zekâ ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu $[t_{(438)} = .078; p > .05]$, öğrencinin başarısının değiştirilebilirliğine yönelik görüş alt boyutu $[t_{(438)} = -.131; p > .05]$ ve toplam ölçekte $[t_{(438)} = -.562; p > .05]$ gruplar arasındaki farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur.

d) Yaş

Örneklem grubundaki ortaokul öğretmenlerinin öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşleri ile yaş değişkeni arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve sonuçlar Tablo 4.11'de gösterilmiştir.

Tablo 4.11: Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği Puanlarının Yaş Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>ss</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Boyut	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Öğrencinin Duyuşsal Özellikleri ile Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	18-25 yaş	34	3.82	1.00	G.Arası	.89	3	.30		
	26-33 yaş	247	3.72	.91	G.İçi	353.87	436	.81		
	34-41 yaş	116	3.81	.86	Toplam	354.76	439		.364	.779
	42 ve üzeri	43	3.79	.88						
Öğrencinin Ön Öğrenmeleri ile	18-25 yaş	34	3.59	1.06	G.Arası	.60	3	.20		
	26-33 yaş	247	3.47	.91	G.İçi	355.15	436	.82	.246	.865

Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	34-41 yaş	116	3.51	.84	Toplam	355.75	439		
	42 ve üzeri	43	3.56	.89					
Zekâ ile Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	18-25 yaş	34	3.63	.80	G.Arası	1.84	3	.62	
	26-33 yaş	247	3.65	.76		G.İçi	264.08	436	.61
	34-41 yaş	116	3.78	.79	Toplam		265.92	439	
	42 ve üzeri	43	3.60	.79					
Öğrencinin Başarisının Değiştirilebilirliğine Yönelik Görüş	18-25 yaş	34	3.59	.87	G.Arası	2.36	3	.79	
	26-33 yaş	247	3.64	.80		G.İçi	293.43	436	.67
	34-41 yaş	116	3.75	.84	Toplam		295.80	439	
	42 ve üzeri	43	3.49	.84					
Toplam Ölçek	18-25 yaş	34	3.69	.57	G.Arası	.74	3	.25	
	26-33 yaş	247	3.67	.49		G.İçi	112.44	436	.26
	34-41 yaş	116	3.76	.52	Toplam		113.18	439	
	42 ve üzeri	43	3.71	.54					

Tablo 4.11’de görüldüğü üzere, Öğrencilerin Başarisına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği puanları ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; öğrencinin duyuşsal özellikleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu [$F_{(3-436)} = .364; p > .05$], öğrencinin ön öğrenmeleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu [$F_{(3-436)} = .246; p > .05$], zekâ ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu [$F_{(3-436)} = 1.010; p > .05$], öğrencinin başarısının değiştirilebilirliğine yönelik görüş alt boyutu [$F_{(3-436)} = 1.169; p > .05$] ve toplam ölçekte [$F_{(3-436)} = .961; p > .05$] gruplar arası anlamlı fark bulunmamıştır.

e) Mesleki Kıdem Yılı

Örneklem grubundaki ortaokul öğretmenlerinin öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşleri ile mesleki kıdem yılı değişkeni arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmış ve sonuçlar Tablo 4.12’de gösterilmiştir.

Tablo 4.12: Öğrencilerin Başarisına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği Puanlarının Mesleki Kıdem Yılı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

<i>f</i> , $\bar{x}$ ve <i>SS</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Boyut	Grup	<i>N</i>	$\bar{x}$	<i>SS</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Öğrencinin Duyuşsal Özellikleri ile Başarı	1-5 yıl	186	3.77	.92	G.Arası	.75	3	.25		
	6-10 yıl	155	3.77	.84		G.İçi	354.01	436	.81	.308
	11-15 yıl	53	3.66	1.04	Toplam		354.76	439		

İlişkinine Yönelik Görüş	16 yıl ve üzeri	46	3.82	.88					
Öğrencinin Ön Öğrenmeleri ile Başarı İlişkinine Yönelik Görüş	1-5 yıl	186	3.51	.91	G.Arası	.25	3	.08	
	6-10 yıl	155	3.50	.93	G.İçi	355.50	436	.82	
	11-15 yıl	53	3.44	.86	Toplam	355.75	439		.104 .958
	16 yıl ve üzeri	46	3.53	.86					
Zekâ ile Başarı İlişkinine Yönelik Görüş	1-5 yıl	186	3.70	.77	G.Arası	1.31	3	.44	
	6-10 yıl	155	3.72	.76	G.İçi	264.61	436	.61	
	11-15 yıl	53	3.57	.80	Toplam	265.92	439		.718 .541
	16 yıl ve üzeri	46	3.60	.86					
Öğrencinin Başarisının Değiştirilebilirliğine Yönelik Görüş	1-5 yıl	186	3.67	.81	G.Arası	3.15	3	1.05	
	6-10 yıl	155	3.72	.80	G.İçi	292.65	436	.67	
	11-15 yıl	53	3.51	.85	Toplam	295.80	439		1.563 .198
	16 yıl ve üzeri	46	3.48	.86					
Toplam Ölçek	1-5 yıl	186	3.70	.51	G.Arası	.34	3	.11	
	6-10 yıl	155	3.71	.48	G.İçi	112.85	436	.26	
	11-15 yıl	53	3.62	.53	Toplam	113.18	439		.431 .731
	16 yıl ve üzeri	46	3.71	.58					

Tablo 4.12’de görüldüğü üzere, Öğrencilerin Başarisına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği puanları ortalamalarının mesleki kıdem yılı değişkenine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda; öğrencinin duyuşsal özellikleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu [$F_{(3-436)} = .308$; $p > .05$], öğrencinin ön öğrenmeleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu [$F_{(3-436)} = .104$; $p > .05$], zekâ ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu [$F_{(3-436)} = 718$; $p > .05$], öğrencinin başarısının değiştirilebilirliğine yönelik görüş alt boyutu [$F_{(3-436)} = 1.563$; $p > .05$] ve toplam ölçekte [$F_{(3-436)} = .431$; $p > .05$] gruplar arası anlamlı fark bulunmamıştır.

4.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Öğretmenlerin iş doyumları ile öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır? sorusu ile araştırmanın beşinci alt problemine yanıt aranmıştır. Öğretmenlerin ölçeğe verdikleri cevaplardan yola çıkılarak elde edilen veriler Pearson Korelasyon Analizi ile incelenmiştir. Bu analiz sonuçları Tablo 4.13’ da gösterilmiştir.

Tablo 4.13. Öğretmenlerin İş Doyumları ile Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Görüşleri Arasındaki İlişkiyi Belirlemek Üzere Yapılan Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları

Boyutlar	N	$\bar{x}$	ss	İş Doyumu
İş Doyumu	440	3.23	.38	-
Öğrencinin Duyuşsal Özellikleri ile Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	440	3.76	.90	.096*
Öğrencinin Ön Öğrenmeleri ile Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	440	3.50	.90	.076
Zekâ ile Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	440	3.68	.78	.263*
Öğrencinin Başarısının Değiştirilebilirliğine Yönelik Görüş	440	3.65	.82	.184*
Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Görüşleri Ölçek Toplamı	440	3.70	.51	.311*

*0,05 düzeyinde anlamlı

Tablo 4.13’da görüldüğü üzere, ortaokul öğretmenlerinin iş doyumunu ile Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek için yapılan Pearson Korelasyon Analizi sonucunda;

İş Doyumu Ölçeği ile Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri Ölçeği, öğrencinin duyuşsal özellikleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu arasında düşük düzeyde pozitif; zekâ ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu arasında düşük düzeyde pozitif; öğrencinin başarısının değiştirilebilirliğine yönelik görüş alt boyutu arasında düşük düzeyde pozitif; öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşleri toplam ölçek arasında orta düzeyde pozitif anlamlı ilişki bulunmuştur ($r = .311, p < .05$). İş Doyumu Ölçeği ile Öğrencinin ön öğrenmeleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p > .05$).

4.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları, öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşlerinin yordayıcısı mıdır? sorusu ile araştırmanın altıncı alt problemine yanıt aranmıştır.

Öğretmenlerin iş doyumlarının öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşlerini yordamasına ilişkin aralarında ilişki olan değişkenler ile yapılan Regresyon analizi Tablo 4.14' de verilmiştir.

Tablo 4.14. Öğretmenlerin İş Doyumlarının Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Görüşlerini Yordama Düzeylerine İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken	B	Std. Hata	(β)	t	p	R	R ²	F	p
İş Doyumu	Öğrencinin Duyuşsal Özellikleri ile Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	3.03	.36	.10	8.36	.000	.096	.009	4.086	.044
	Zekâ ile Başarı İlişkisine Yönelik Görüş	1.95	.30	.26	6.42	.000	.263	.069	32.644	.000
	Öğrencinin Başarısının Değiştirilebilirliğine Yönelik Görüş	2.38	.33	.18	7.30	.000	.184	.034	15.328	.000
	Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Görüşleri Ölçek Toplamı	2.37	.20	.31	12.10	.000	.311	.097	46.898	.000
		.41	.06		6.85	.000				

Tablo 4.14' de görüldüğü üzere, ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşlerine etkisini tespit etmek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda; ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları, öğrencinin duyuşsal özellikleri ile başarı ilişkisine yönelik görüşlerini ($R^2=.009$; $p<.05$), zekâ ile başarı ilişkisine yönelik görüşlerini ($R^2=.069$; $p<.05$), öğrencinin başarısının değiştirilebilirliğine yönelik görüşlerini ($R^2=.034$; $p<.05$) ve genel olarak öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşlerini ($R^2=.097$; $p<.05$) anlamlı şekilde yordadığı görülmektedir. Öğretmenlerin iş doyumları, öğrencinin duyuşsal özellikleri ile başarı ilişkisine yönelik görüşleri düzeyindeki toplam varyansın %1'ini, zekâ ile başarı ilişkisine yönelik görüşleri düzeyindeki toplam varyansın %7'sini, öğrencinin başarısının değiştirilebilirliğine yönelik görüşleri düzeyindeki toplam varyansın

%3'ünü, genel olarak öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşleri düzeyindeki toplam varyansın %10'unu ifade etmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, ortaokul öğretmenlerinin iş doyumunu ile öğrencilerin başarısı ve öğrenmesine yönelik inançları arasındaki ilişkinin incelenmesi ayrıca ortaokul öğretmenlerinin bazı demografik değişkenlere göre iş doyumunu ile öğrencilerin başarısı ve öğrenmesine yönelik inançlarının incelenmesi amaçlanmıştır.

5.1. Tartışma ve Sonuç

5.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine Yönelik Tartışma ve Sonuç

Ortaokul öğretmenlerinin iş doyum seviyesinin orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Benzer olarak yapılan araştırmalarda Yılmaz ve Altinkurt (2012: 391) , Çolak, Altinkurt ve Yılmaz (2017: 199), Ünal ve Gül (2020: 97) öğretmenlerin iş tatmin düzeyleri orta seviyede olduğu saptanmıştır. Farklı bir çalışmada ise Azimi ve Akan (2019: 132) öğretmenlerin iş doyum seviyelerinin yüksek düzeyde olduğunu bulmuştur. Benzer bir çalışmada Kumaş ve Deniz (2010: 136), öğretmenlerin iş tatminlerinin ortalamasının üzerinde olduğunu tespit etmiştir. Yüksek düzeyde iş doyumuna sahip öğretmenlerin görevlerini yaparken mutlu oldukları ve mesleklerini severek yaptıkları anlaşılmaktadır. Görevini severek yapan öğretmenlerin iş ortamında veriminin daha yüksek olacağı ve öğrencilere daha faydalı olacağı beklenmektedir. Ayrıca iş doyumuna sahip olan öğretmenlerin bu durumu hayatlarının diğer alanlarına da pozitif bir şekilde yansıtacağı varsayılmaktadır.

Genel anlamda bu sonuç literatürde yapılan araştırma sonuçlarıyla örtüşmektedir. Öğretmenlerin orta seviyede iş doyumuna sahip olmaları öğretmenlerin birbiriyle iletişimlerinin güçlü olmamasından, maaşlarının yeterli olmayışından, yükselme ve kişisel gelişim olanaklarının sınırlı olmasından kaynaklanabilir.

Çalışmanın sonucuna göre ortaokul öğretmenlerinin orta düzeyde iş doyumuna sahip olması çalıştıkları öğrenci grubunun ergenlik döneminin başında olması , çocukların bu dönemde ergenliğin getirmiş olduğu kimlik arayışı, akran zorbalığı gibi problemlerle karşı karşıya kalmasıyla açıklanabilir.

Çalışmanın İstanbul ilinde yapıldığı düşünüldüğünde İstanbul'un büyükşehir olmasından kaynaklı öğretmenlerin ulaşım, ekonomi gibi sıkıntılara maruz kalmasının iş doyum düzeylerinin orta seviyede olmasına neden olduğu söylenebilir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin Esenyurt ilçesinde görev yaptığı göz önünde bulundurulduğunda Esenyurt'un en çok göç alan ilçelerden birisi olması ve buna bağlı olarak çok farklı kültürlerden öğrencilerin olmasıyla birlikte sınıf mevcutlarının da çok kalabalık olması öğretmenlerin iş doyumunu olumsuz etkileyerek iş doyumunun orta seviyede olmasına neden olduğu düşünülmektedir. Ayrıca Esenyurt'ta okul mevcutlarının kalabalık olması nedeniyle okulların büyük kısmında sabahçı-öğlenci şeklinde ikili öğretim yapılmaktadır. Bu nedenle sabahçı öğretmenler çok erken mesaiye başlarken, öğlenci öğretmenler geç saatte okuldan çıkmaktadır. Dolayısıyla çalışma saatlerinin de öğretmenlerin iş doyumunun orta düzeyde olması üzerinde etkisi olduğu düşünülmektedir.

Bu araştırmanın verileri Covid-19 salgının başladığı ilk dönemde toplanmıştır. Bu süreçte öğretmenlerin sağlık açısından kendilerini güvende hissettikleri evlerinde uzaktan eğitim vermeye başlamasının öğretmenlerin mesleki iş doyumunu olumlu yönde etkileyen bir faktör olduğu düşünülmektedir.

5.1.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine Yönelik Tartışma ve Sonuç

Ortaokulda ders veren öğretmenlerin geneli olarak öğrencilerin eğitimine ve başarısına yönelik inanca olumlu (katılıyorum) düzeyinde sahip oldukları bulunmuştur. Ortaokul öğretmenlerinin öğrencilerin; duygusal özellikleri, ön öğrenmeleri ve zekâ alt boyutları ile başarı ilişkisine yönelik inançlara ve öğrenci başarısının değiştirilebilirlik alt boyutunda yüksek düzeyde olumlu inanca sahip oldukları bulunmuştur. Yapılan analizler sonucunda öğretmenler tüm alt boyutlarıyla birlikte öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşlere katıldıklarını belirtmişlerdir. Benzer bir çalışmada Al (2021: 84), meslek lisesinde görev yapan öğretmenlerin genelinin öğrenci başarısına ve öğrenmesine yönelik inançlarının yüksek düzeyde olduğunu tespit etmiştir. Benzer olarak Turan (2021: 82), çalışmasına katılan öğretmenlerin öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik inançlarının yüksek düzeyde olduğunu bulmuştur. Farklı bir çalışmada Çelebi (2021: 62) çalışmasına katılan öğretmenlerin öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik inançlarının yüksek düzeyde olduğunu tespit etmiştir.

Buradan hareketle öğrencileri liselere hazırlayan ortaokul öğretmenlerinin, öğrencilerin lise ve bundan sonraki eğitim hayatlarına başarılı bir şekilde devam

edeceklerine olan inançlarının yüksek olması ülkemizi eğitim alanında daha iyi seviyeye taşıyacağı söylenebilir. Ayrıca eğitim alanıyla birlikte nitelikli yetiştirilen öğrencilerin, dünyadaki diğer gelişmiş ülkelerle rekabet edebilecek seviyede olması ile diğer tüm alanlarda ülkemize olumlu anlamda katkıda bulunacakları varsayılmaktadır.

5.1.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine Yönelik Tartışma ve Sonuç

Ortaokul öğretmenlerinin iş doyumunu ile cinsiyet, çalışılan okul türü, yaş, mesleki kıdem yılı arasında anlamlı bir fark bulunmazken, eğitim düzeyi arasında anlamlı bir fark tespit edilmiştir.

Araştırmada elde edilen verilere göre cinsiyet ile iş doyumunu arasında anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur. Bu durum günümüzde toplumsal cinsiyet rollerinin kadın ve erkek açısından birbirine yaklaşması ile açıklanabilir. Günümüzde kadın ve erkeğe düşen roller gerek ev yaşamında gerek iş yaşamında benzer düzeyde görevler almaya başlayıp sorumluluklar paylaşılmıştır. Araştırmanın bu sonucu, öğretmenlerin iş doyumunu ile cinsiyet arasında farklılık oluşturmadığını ortaya koyan araştırma bulgularıyla (Alanoğlu, 2015: 94; Demirtaş , Karakaya Çiçek, Çoruk, 2017: 757; Koruklu , Feyzioğlu ve Özenoğlu Kiremit, 2013: 126; Şahin, 2013: 152; Yıldız, 2013: 94) örtüşmektedir. Bu konuda daha önce yapılan araştırmalar incelendiğinde ise, Özkan (2017: 54) çalışmasında cinsiyet faktörünün belirleyici olduğu kadın öğretmenlere göre erkek öğretmenlerin iş tatminlerinin daha yüksek olduğunu belirtirken, Öcal (2011: 73) ise çalışmasında tam tersi bir sonuçla erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlerden daha az iş doyumuna sahip olduklarını bulunmuştur.

Öğretmenlerin eğitim düzeyi ile iş doyumunu değişkeni arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Araştırmada lisansüstü mezunu ortaokulu öğretmenlerin ön lisans ve lisans mezunu öğretmenlere kıyasla iş doyumunun daha düşük düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bu sonucu, öğretmenlerin iş doyumunu ile eğitim düzeyi arasında farklılık oluşturduğunu ortaya koyan araştırma bulgularıyla (Akkaş, 2017: 61; Bayrak Erdönmez, 2004: 97) örtüşmektedir. Bunun sebebi eğitim düzeyinin artmasıyla birlikte öğretmenlerin daha farklı pozisyonlarda yer almak istemesi, yükselme isteği ve mesleklerinden beklentilerinin artması olabilir. Bu konuda yapılan diğer araştırmalar incelendiğinde ise, (Türkçapar, 2012: 342; Yavuz ve Karadeniz, 2009: 515) eğitim düzeyi ile iş doyumunu arasında anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur. Bu durum bu çalışmada yer alan öğretmenlerin eğitim düzeylerinin farklı

olmasına rağmen mesleklerinden beklentilerinin yüksek olmaması ve içinde buldukları mevcut durumdan mutlu olmaları ile açıklanabilir.

Öğretmenlerin çalıştığı okul türü ile iş doyumunu arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir. Resmi okullarda görev yapan ortaokul öğretmenlerinin iş doyumunu ile özel okullarda görev yapan ortaokul öğretmenlerinin iş doyumunun benzer düzeylerde çıktığı sonucuna varılmıştır. Bu sonuca göre devlet okullarında çalışan öğretmenlerin daha az stres altında çalışmaları, çalışma süresinin daha az olması, iş güvencesinin olması olumlu bir etkiye sahip olurken özel okullarda çalışan öğretmenlerin okulun fiziki şartlarının daha iyi olması, sınıf mevcutlarının daha az olması, öğretmenlerin kendilerini geliştirme olanaklarının daha geniş olması gibi sebeplerden dolayı ikisinde farklı açılardan avantajlarının olması ile açıklanabilir. Bu bulguya benzer başka araştırmalar da bulunmaktadır (Sinan, 2008: 129; Telef, 2011: 105). Bu sonuçlara göre çalışmaya katılan öğretmenlerin okullarının fiziksel şartlarının, çalışma koşullarının, öğretmenlerin özlük haklarının ve ekonomik şartlarının benzer olduğu düşünülebilir. Ancak literatürde öğretmenlerin iş doyumunu ile çalıştıkları okul türü arasında anlamlı bir fark olduğunu ortaya koyan araştırmalar da (Karaca ve Balcı, 2011: 39; Karaköse ve Kocabaş, 2006: 13; Taştan ve Tiryaki, 2008: 67) bulunmaktadır.

Araştırmada öğretmenlerin iş doyumunu ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur. Bu araştırma sonucuna göre yaş değişkeninin iş doyumunu üzerinde etkili olmaması genç yaştaki öğretmenlerin mesleğe yeni başladıkları için daha idealist ve heyecanlı olmaları, orta yaş ve üstü öğretmenlerin ise daha gerçekçi beklentilerinin olması, yaş ilerledikçe tecrübelerinin artmasıyla mesleklerini daha iyi yapmış olmanın verdiği olumlu duygulardan kaynaklı benzer düzeyde iş doyumuna sahip olmaları ile açıklanabilir. Bu sonuç yapılan başka araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir (Aslan, 2013: 87; Azimi ve Akan, 2019: 133; Demirtaş ve Nacar, 2018: 21; Koç, Yazıcıoğlu ve Hatipoğlu, 2009: 17; Öztürk, 2012: 89; Şahin ve Dursun, 2009: 168). Bu durumun özellikle öğretmenlik mesleğinde yıllara göre terfi gibi herhangi bir değişimin olmamasından, öğretmenlerin meslekten beklentisinin değişmemesinden ve farklı yaş grubunda yer alan öğretmenlerin iş doyumunu ölçeğindeki maddeleri benzer şekilde algılamış olmalarından kaynaklandığı söylenebilir. Bu konuda yapılan diğer araştırmalar incelendiğinde ise yaş ile iş doyumunu değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunduğu görülmüştür. Kumaş ve Deniz (2010: 137) çalışmalarında 26-30; 31-40 ve 41 ve üzeri yaş aralıklarında yer alan öğretmenlerin

20-25 yaş aralığında bulunan öğretmenlerin iş doyum düzeylerine göre daha düşük olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Yıldız (2013: 93) çalışmasında en yüksek iş doyum düzeyinin 41 yaş ve üzeri öğretmenlerde görülürken, en düşük iş doyum düzeyinin 31-35 yaş arası öğretmenlerde görüldüğünü bulmuştur. Özkan (2017: 56) yaptığı araştırmada 51 yaş ve üstüde yer alan öğretmenlerin genç ve orta yaş grubunda yer alan öğretmenlere kıyasla içsel motivasyonun ve iş doyumunu daha yüksek düzeyde olduğunu tespit etmiştir. Öcal (2011: 56) yapmış olduğu araştırmada genç yaştaki öğretmenlerin 46 ve daha üst yaş grubunda yer alan öğretmenlerin iş doyum seviyelerinin daha düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır. Koruklu, Feyzioğlu, Özenoğlu Kiremit, Aladağ (2013: 126) yapmış oldukları çalışmada, 20-40 yaş aralığındaki öğretmenlerin iş doyum seviyelerinin, 41 yaş ve üstü yaş grubundaki öğretmenlerin iş doyum düzeylerinden daha düşük seviyede olduğunu bulmuşlardır.

Araştırma sonucuna göre iş doyumunu ile meslekte çalışılan süre değişkenine göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Araştırmanın bu sonucu göre, mesleğin ilk yıllarında olan öğretmenlerin, atama bekleyen pek çok öğretmen içinden sınavda başarı elde ederek büyük bir heyecan ve hevesle mesleğe başlamaları, kıdemli öğretmenlerin ise artan deneyimden dolayı mesleğin en verimli dönemlerinde olunması, hizmet süresinin artmasıyla daha istenilen okula atanarak şartları daha iyi olan okullarda çalışmaları, kıdem süresinin ilerlemesiyle meslektaşlarından ve yöneticilerden daha fazla saygı görmeleri ve daha anlayışlı şekilde kendileri ile iletişim kurulması gibi etmenlerden kaynaklanıyor olabilir. Öğretmenlerin iş doyumunu ile mesleki kıdem yılı arasında farklılık oluşturmadığını ortaya koyan araştırma bulgularıyla (Gafa, Dikmenli, 2019: 143; Koruklu, Feyzioğlu ve Özenoğlu Kiremit, 2013: 129; Yılmaz, Altinkurt, 2014: 65) örtüşmektedir. İş doyum düzeyinin mesleki kıdem yılından etkilenmemesi iş doyumunun öğretmenler açısından bireysel olarak algılanması ile açıklanabilir. Öğretmenlerin kıdemi ne olursa olsun her dönemde iş doyum düzeyleri bireysel beklentileri, mesleki inanç ve değerleri ile ilgili bir durum olabilir. Aksine bu konuda yapılan bazı araştırmaların sonucunda öğretmenlerin mesleklerinin ilk yıllarında iş tatminlerinin yüksek olduğu sonraki yıllarda ise çok değişken (inişli-çıkışlı) bir durum izlediği görülürken bazı araştırmalarda ise mesleğin ilerleyen yıllarında iş doyum düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Çolak, Altinkurt ve Yılmaz, 2017: 204; Deniz, Kumaş, 2010: 138; Öcal, 2011: 74; Yıldız, 2013: 95-96; Yılmaz, Aslan 2018: 17; Özkan, 2017: 56).

5.1.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine Yönelik Tartışma ve Sonuç

Ortaokulda görev yapan öğretmenlerin, Öğrencilerinin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Görüşleri ile eğitim düzeyi, cinsiyet, çalışılan okul türü, yaş, mesleki kıdem yılı arasında anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Çalışmadaki veriler incelendiğinde öğretmenlerin öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşlerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Cinsiyete göre bir farklılığın çıkmamasının sebebi erkek ve kadın olmanın ötesinde öğretmenlerin birer eğitimci olarak öğrencileri her anlamda hayata hazırlama gayreti içinde olmalarından kaynaklanabilir. Farklı bir araştırmanın sonucunda Al, (2021: 82)' in çalışmasının neticesinde ulaşılmış olduğu öğretmenlerin öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşleri ile cinsiyet arasında farklılık oluşturmadığı sonucuyla örtüşmektedir. Çelebi (2021: 62) ise çalışmasında cinsiyete göre bir farklılık olduğunu kadın öğretmenlerin ,erkek öğretmenlere göre öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşlerinin daha düşük düzeyde olduğunu bulmuştur.

Araştırma sonucuna göre öğretmenlerin öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşlerinin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı bulunmuştur. Buradan hareketle öğretmenlerin lisansüstü, lisans veya ön lisans eğitim mezunu olmalarının öğrencilerin başarısı ve öğrenmesine yönelik inançlarını farklılaştırmadığı söylenebilir. Bu bulgu Turan (2021: 79)'ın çalışmasının sonucu ile benzerlik göstermektedir.

Araştırma sonucuna göre öğretmenlerin öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşlerinin çalışılan okul türü değişkenine göre farklılaşmadığı bulunmuştur.Araştırmanın bu sonucuna göre öğretmenlerin devlet okulu veya özel okulda çalışmasının farklı açılardan olumlu ve olumsuz yönleri olduğunu söylemek mümkündür. Devlet okulunda çalışan öğretmenlerin çalışma süreleri, iş güvenceleri gibi avantajları olmakla birlikte daha az stressiz bir ortamda özel okullar kadar başarı merkezli bir çalışma ortamları olmamasından kaynaklı, özel okulda çalışan öğretmenlerin ise fiziksel şartlarının, sınıf mevcutlarının daha avantajlı konumda olmasından dolayı motivasyonlarının benzer seviyede olduğu bu sebeplerden dolayı

öğretmenlerin inançlarının iki kurumda da benzer yapıya sahip olduğu düşünülebilir. Araştırmanın bu sonucu, Çelebi (2021: 63)'in çalışmasının sonucu ile örtüşmektedir.

Araştırma sonucuna göre Öğretmenlerin Öğrencilerin Başarısına ve Öğrenmesine Yönelik Görüşlerinin çalışılan yaş değişkenine göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Araştırmanın bu sonucuna göre öğretmenlerin benzer görüş seviyelerinde olmaları genç öğretmenlerin meslekte yeni olmalarının vermiş olduğu heyecan ile meslekte daha ileri yaştaki öğretmenlerin ise öğretmenliliğe olan bağlılığının artması ile açıklanabilir. Al (2021: 86)'da çalışmasında benzer sonuca ulaşmıştır. Turan (2021: 83) ise çalışmasında öğretmenlerin öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşleri ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir fark bulmuştur. 31-35 yaş aralığındaki öğretmenler, yaşı 26-30 ile 41 ve üstü olan öğretmenlere göre öğrencinin başarısının değiştirilebilirliğine ve öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik daha olumlu görüş belirtmektedir.

Araştırma sonucuna göre öğretmenlerin öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşlerinin mesleki kıdem yılı değişkenine göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Araştırmanın bu sonucuna göre çalışmaya katılan öğretmenlerin çalışma koşullarının benzer ve öğrenci profillerinin ise birbirine yakın olması ile açıklanabilir. Araştırmanın bu sonucu, (Korkut, Babaoğlu, 2012: 277) ve Al'ın (2021: 84) bulguları ile örtüşmektedir. Turan, (2021: 80) çalışmasında mesleki kıdemi 21 yıl ve üstü olan meslek lisesi öğretmenlerinden, mesleki kıdemi 5 ve altı, 6-10, 11-15, 16-20 yıl olan meslek lisesi öğretmenlerine göre, öğrencinin başarıya ve öğrenmesine ilişkin görüşleri daha olumsuz olduğunu bulunmuştur.

5.1.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine Yönelik

Tartışma ve Sonuç

Öğretmenlerin İş Doyumu ile Öğrencilerin Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Görüşleri Ölçekleri arasındaki ilişki incelendiğinde, iş doyumu ile öğrencinin duyuşsal özellikleri ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu, zekâ ile başarı ilişkisine yönelik görüş alt boyutu, öğrencinin başarısının değiştirilebilirliğine yönelik görüş alt boyutu arasında düşük düzeyde pozitif; öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşleri ile toplam ölçek arasında orta düzeyde pozitif anlamlı ilişki bulunmuştur. Öğretmenlerin iş doyum düzeyi arttığında öğrencilerin başarısı ve öğrenmesine yönelik inanç düzeylerinde artış olacağı , öğretmenlerin iş doyum

düzeyleri azaldığında ise öğrencilerin başarısı ve öğrenmesine yönelik inanç düzeylerinde de azalma olacağı bulunmuştur.

Buluç ve Demir (2015: 299), iş doyumunu ile öğretmen öz-yeterlikleri arasında pozitif yönde, orta seviyede anlamlı bir ilişki bulunduğunu saptamıştır. Başka bir çalışmada Telef (2011: 103), iş doyumunu ile öğretmenlerin genel öz-yeterlikleri arasında pozitif ilişki olduğunu saptamıştır.

5.1.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine Yönelik Tartışma ve Sonuç

Ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları, öğrencinin duyuşsal özellikleri ile başarı ilişkisine yönelik görüşlerini anlamlı şekilde yordamaktadır. Ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları, zekâ ile başarı ilişkisine yönelik görüşlerini anlamlı şekilde yordamaktadır. Ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları, öğrencinin başarısının değiştirilebilirliğine yönelik görüşlerini anlamlı şekilde yordamaktadır. Ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları, genel olarak öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik görüşlerini anlamlı şekilde yordadığı bulunmuştur. Ancak ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları, öğrencinin ön öğrenmeleri ile başarı ilişkisine yönelik görüşlerini anlamlı şekilde yordamadığı bulunmuştur.

Ekici, Sert Çıbık ve Fettahlıoğlu (2014: 34), öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik öz-yeterlik inançlarının, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını pozitif yönde anlamlı olarak yordadığını saptamıştır. Arslan ve Çolakoğlu (2019), “Öz yeterlik inancı kaynaklarından dolayı yaşantıların öğretmen adaylarının öğretmenlik özyeterlik inançlarının ve tutumlarının anlamlı yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşmıştır.” Şenel (2014), “Öz yeterlik algısının tükenmişlik seviyesini anlamlı olarak yordadığı, duygusal tükenmişlik ile düşük kişisel başarı arasında duyarsızlaşmanın ve tükenmişlik duygusu döngüsünde öz yeterlilik algısının önemli bir rolü olduğunu göstermiştir.” Buradan yola çıkarak iş doyumuna sahip olan öğretmenlerin mesleğini severek yapması ve bunun olumlu etkilerini öğrencilerine de yansıtacağı söylenebilir. Ayrıca öğretmenin iş doyumuna sahip olması öğrenciyi duyuşsal ve bilişsel yönleriyle daha iyi tanımasına ve öğrencinin ihtiyaçlarına göre uygun öğrenme stratejilerini, uygun öğrenme yöntem ve tekniklerini kullanmasına olanak sağlayacağı

düşünülmektedir. Bununla birlikte öğrencilerin akademik başarısının da olumlu yönde etkileneceği söylenebilir.

5.2.Öneriler

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular çerçevesinde uygulayıcılara ve araştırmacılara yönelik öneriler belirtilmiştir.

5.1.7. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

- Ortaokul öğretmenlerinin iş doyumunu artırmak üzere öğrencilerin ön öğrenme düzeylerini ve başarıya dair görüşlerinin olumlu yönde etkileyecek çalışmalar yapılabilir.
- Lisansüstü eğitim görmüş öğretmenlerin iş doyumunu olumsuzdan olumluya çevirebilecek nitel çalışmalar eğitim yöneticileri ve politika belirleyicileri tarafından tasarlanabilir.

5.1.8. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Araştırma pandemi sürecinde yapıldığı için bütçe ve zaman gibi farklı kısıtlamalar nedeniyle dar kapsamlı bir çalışma grubu ile yapılmıştır. Dolayısıyla daha geniş kapsamlı farklı demografik yapıları barındıran, çalışmalar da yapılabilir.
- Araştırma ortaokul öğretmenleri ile yapılmıştır. Farklı kademelerde görev yapan öğretmenler ile de yapılarak sonuçlar kıyaslanabilir.
- Araştırma nicel yaklaşım ile ilişkisel tarama modeli ile yapılmıştır. Ortaokul öğretmenlerinin iş doyumları ile öğrencilerin başarısına ve öğrenmesine yönelik öğretmen görüşleri ilişkisini nelerin etkilediği konusunda nitel ve karma araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akkaş, S. (2017). Özel Eğitim ve Oçem Sınıflarında Çalışan Öğretmenlerin İş Doyumu. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 53-65.
- Al, E. (2021). *Meslek Lisesi Öğretmenlerinin Öğrencilerin Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik İnançları Mesleki Tutumları ve Motivasyonları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sabahhattin Zaim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Alanoğlu, M. (2019). *Algılanan Okul Müdürleri Yönetim Tarzları ile Öğretmenlerin Karara Katılma, Örgütsel Adalet, İş Doyumu ve Tükenmişlik Algıları Arasındaki İlişkinin Analizi* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Altinkurt, Y. ve Yılmaz, K. (2014). Öğretmenlerin Mesleki Profesyonelliği İle İş Doyumları Arasındaki İlişi. *Sakarya University Journal of Education*, 4(2), 57-71.
- Anastasiou, S. ve Garametsi, V. (2021). Perceived leadership style and job satisfaction of teachers in public and private schools. *International Journal of Management in Education*, 15(1), 58-77.
- Arı, G. (2021). *Özel Eğitim Meslek Okulu Öğretmenlerinin Örgütsel Bağlılık ve İş Doyumu Düzeyleri Arasındaki İlişi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arıcı, İ. (2007). *İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersinde Öğrenci Başarısını Etkileyen Faktörler* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Arslan, ř. ve Çolakoğlu, Ö. M. (2019). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleği Öz Yeterlik İnanç Kaynaklarının Öz Yeterlik İnançları ve Tutumlarını Yordama Gücü. *Karaelmas Journal of Educational Sciences*, 7, 74-83.

- Aslan, Ü. (2013). *Okul Müdürlerinin Liderlik Stilleri İle Öğretmenlerin İş Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Aşık, N. A. (2010). Çalışanların İş Doyumunu Etkileyen Bireysel ve Örgütsel Faktörler ile Sonuçlarına İlişkin Kavramsal Bir Değerlendirme. *Türk İdare Dergisi*, 467, 31-48.
- Aşılıoğlu, B., Savaş, B., Şahin, Ç., Aydoğan, İ. ve Genç, S. (2017). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ateş, A. (2019). *Farklılıkların Yönetimi ile İş Doyumu ve Örgütsel Bağlılık İlişkisinde Algılanan Örgütsel Desteğin Aracılık Rolü* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Konya.
- Azimi, M. ve Akan, D. (2019). Öğretmenlerin İş Doyumu Düzeyleri. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 3(2), 126-138.
- Bahadır, A. (2020). *Öğretmenlerin Teknoloji Entegrasyonuna İlişkin Öz Yeterlik Alguları, İş Doyumu Düzeyleri ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bahçeşehir Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Bakan, İ. (2018). *Örgütsel Bağlılık*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Bakan, İ. ve Büyükbeşe, T. (2004). Örgütsel İletişim ile İş Tatmini Unsurları Arasındaki İlişkiler: Akademik Örgütler İçin Bir Alan Araştırması. *Akdeniz İİBF Dergisi*, 4(7), 1-30.
- Başaran, İ. E. (2008). *Örgütsel Davranış İnsanın Üretim Gücü*. Ankara: Ekinoks.
- Baysal, S. B. (2020). *Yüksek Akademik Başarıya Sahip Üniversite Öğrencilerinin Eğitim Süreçlerindeki Başarı Nedenlerinin Analizi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Buluç, B. ve Demir, S. (2015). İlk ve Ortaokul Öğretmenlerinin Öz-Yeterlik Alguları ile İş Doyumları Arasındaki İlişki. Ahi Evran Üniversitesi, *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 289-308.

Büyüköztürk, Ş. (2012). *Örnekleme yöntemleri*.

[<http://w3.balikesir.edu.tr/~msackes/wp/wpcontent/uploads/2012/03/BAY-Final-Konulari.pdf>], [Erişim Tarihi: 27.05.2022].

Convertino, C., Marschark, M., Sapere, P., Sarchet, T. ve Zupan, M. (2009). Predicting Academic Success Among Deaf College Students. *Predicting Academic Success*, 324-343. doi:10.1093/deafed/enp005.

Çelebi, H. (2021). *Ortaokul ve Lise Öğretmenlerinin Özdüzenleme Becerileri ile Öğrenci Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sabahattin Zaim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

Çolak, İ., Altinkurt, Y. ve Yılmaz, K. (2017). Öğretmenlerin Özerklik Davranışları İle İş Doyumları Arasındaki İlişki. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 189-208.

Demirel, F. (2006). *Sınıf Öğretmenlerinin İş Doyum Düzeyleri (Denizli İli Örneği)* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli:

Demirel, Ö. (2017). *Öğretme Sanatı*. Ankara: Pegem Akademi.

Demirel, Ö., Kaya, Z., Kiroğlu K. (2012). Eğitim Bilimlerine Giriş. Özcan Demirel (Ed.), *Eğitimle İlgili Temel Kavramlar*. Ankara: Pegem Akademi.

Demirtaş, Z. ve Alanoğlu, M. (2015). Öğretmenlerin Karara Katılımı ve İş Doyumu Arasındaki İlişki. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(2), 83-100.

Demirtaş, Z. ve Nacar, D. (2018). Öğretmenlerin İş Doyumu ve Örgütsel Sessizlik Algıları Arasındaki İlişki. *Journal of Educational Reflections*, 2(1), 13-23.

Deveci, Ş. (2021). *Lise Öğretmenlerinin İş Yaşam Kalitesi ve İş Doyumu Düzeyleri Arasındaki İlişki* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.

Dönmez, Ö. ve Karasulu Kavuncuoğlu, M. (2019). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Mesleki Dayanıklılık İnançları, Öğretmenlik Mesleğine Yönelik

Tutumları ve Mesleki Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Temel Eğitim Dergisi*, 1(1), 48-59.

Duman, B. (2015). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Durmuşçelebi, M., Bozgeyikli, H., ve Çetinkaya, M. (2018). Öğrencilerin Dil Öğrenim İnançları ve Öğrenen Özerkliğinin Başarı Açısından İncelenmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8(8), 260. doi: 10.26466/opus.35687810.2646opus

Eğimli, A. T. (2009). Çalışanlarda İş Doyumu: Kamu ve Özel Sektör Çalışanlarının İş Doyumuna Yönelik Bir Araştırma. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 23(3), 35-51.

Ekici, G., Sert Çıbık, A., ve Fettahloğlu, P. (2014). Biyoloji Öz-Yeterlik İnancı İle Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Öz-Yeterlik İnancının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumu Yordama Gücü. *Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(1), 23-41.

Erdönmez, A. B. (2004). *Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyumları ile Benlik Tasarımları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Eren, E. (2017). *Öğrütisel Davranış ve Yönetim Psikolojisi*. İstanbul: Beta Basım Yayın Dağıtım.

Erlangga, H., Mulyana, Y., Sunarsi, D., Solahudin, M., Dwiwarman, D. A., Waskita, N. D., . . . Purwanto, A. (2021). The Effect of Organizational Commitment and Work Environment on Job Satisfaction and Teachers Performance. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 12(7), 109-117.

Erol, Y. C. (2021). *Okul Müdürlerinin Etkililiğini ve Öğretmenlerin İş Doyumunu Belirleyen Faktörlerin İncelenmesi: Türk Kültürü Bağlamında Keşfedici Bir Araştırma* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.

Gafa, İ. (2019). Sınıf Öğretmenlerinin İş Doyumu ve İş Yaşamındaki Yalnızlık Düzeylerinin İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(1), 131-150.

- Gülbahar, G. (2004). Birey Toplum Eğitim ve Öğretmen. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1), 223-236.
- Gümüş, S. ve Sezgin, B. (2012). *Motivasyonun Örgütsel Bağlılığa Performansa Etkisi*. İstanbul: Hiperlink Yayınları.
- Güney, S. (2011). *Örgütsel Davranış*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kanbur, O. (2020). *Fizik Öğretmenlerinin İş Doyumu ve Mesleki Tükenmişlik Düzeylerinin Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karaca, B. ve Balcı, V. (2011). İlköğretim ve Ortaöğretim Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Tatmini Üzerine Ampirik Bir Çalışma: Ankara'daki Devlet Okulları ile Özel Okullar Karşılaştırması. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, IX(1), 33-40.
- Karaçolak, K. (2022). *Okul Yöneticileri ve Öğretmenlerin Öz-Yeterlik ve Empati Arasındaki İlişki, Tezsiz Yüksek Lisans Projesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Karakaya Çiçek, H. ve Çoruk, A. (2017). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Okul Yaşam Kalitesi Algıları ile İş Doyumu Algıları Arasındaki İlişki. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (31), 750-761. doi: <http://dx.doi.org/10.14582/DUZGEF.1838>
- Karaköse, T. ve Kocabaş, İ. (2006). Özel ve Devlet Okullarında Öğretmenlerin Beklentilerinin İş Doyumu ve Motivasyon Üzerine Etkileri. *Eğitimde Kuram ve Uygulama Araştırma Dergisi*, 2(1), 3-14.
- Karasar, N. (2020). *Bilimsel Araştırma Modelleri*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kavcar, C. (2002). Cumhuriyet Döneminde Dal Öğretmeni Yetiştirme. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 35(1-2), 1-14.
- Kavrayıcı, C. ve Bayrak, C. (2016). Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlilik Algıları. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(23), 623-658.

Doi: <http://dx.doi.org/10.14520/adyusbd.70805>

- Keser, A. (2019). *Çalışma Yaşamında Motivasyon*. Kocaeli: Umuttepe Yayınları.
- Khan, A., Khan, S., Zia-Ul-Islam, S., & Khan, M. (2017). Communication Skills of a Teacher and Its Role in the Development of the Students' Academic Success. *Journal of Education and Practice*, 8(1), 18-21.
- Koç, H., Yazıcıoğlu, İ. ve Hatipoğlu, H. (2009). Öğretmenlerin İş Doyumu Algıları İle Performansları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (28), 13-22.
- Korkut, K. ve Babaoğlu, E. (2012). Sınıf Öğretmenlerinin Öz Yeterlik İnançları. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 8(16), 269-282.
- Koruklu, N., Feyzioğlu, B., & Özenoğlu Kiremit, H. (2013). Öğretmenlerin İş Doyumu Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(25), 119-137.
- Kotaman, H. (2008). Özyeterlilik İnanç ve Öğrenme Performansının Geliştirilmesine İlişkinde Yazın Taraması. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, XXI(1), 111-133.
- Kumaş, V. ve Deniz, L. (2010). Öğretmenlerin İş Doyum Düzeylerinin İncelenmesi. *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 32, 123-139.
- Luthans, F. (2011). *Organizational Behavior*. New York: Published by McGraw-Hill/Irwin.
- MEB (2017). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri*. Ankara: Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü. <http://oygm.meb.gov.tr/www/ogretmenlikmeslegi-meslegi-genel-yeterlikleri/icerik/39>.
- Mete, Y. (2014). *Liderlik, İş Doyumu ve Sağlık Çalışanları* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Öcal, Ö. (2011). *İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin İş Tatmini Düzeylerinin Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi* (Yayınlanmamış

- Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özerbaş, M. A. (2011). Yaratıcı Düşünme Öğrenme Ortamının Akademik Başarı ve Bilgilerin Kalıcılığa Etkisi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(3), 675-705.
- Özkalp, E., Varoğlu, A., Varoğlu, D., Kirel, A. Ç., ve Acar, P. (2019). *Örgütsel Davranış*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Özkan, A. (2017). *İlkokul ve Ortaokul Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeyleri (Balıkesir İli Merkez İlçeler Örneği)* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Öztürk, N. (2012). *İlköğretim Okul Müdürlerinin Öğretmenler Tarafından Algılanan Yönetici Becerileri İle Öğretmenlerin İş Doyumu Arasındaki İlişki* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Raosoft. (2022, Nisan 14). Raosoft: <http://www.raosoft.com/samplesize.html> adresinden alındı
- Sadeghi, K., Ghaderi, F., & Abdollahpour, Z. (2021). Self-reported teaching effectiveness and job satisfaction among teachers: the role of subject matter and other demographic variables. *Heliyon*, (7), 1-8.
- Schunk, D. H. (2014). *Öğrenme Teorileri Eğitsel Bir Bakışla*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Sevimli, F. ve İşcan, Ö. (2005). Bireysel ve İş Ortamına Ait Etkenler Açısından İş Doyumu. *Ege Academic Riview*, 5(1), 55-64.
- Shafie, A., Rubani, S., Paimin, A., Navaratnam, V., & Nordin, M. (2021). Elements of Safety In Job Satisfaction Of Special Education Teachers In Malaysia. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education*, 12(11), 5274-5278.
- Sinan, L. (2008). *Resmi ve Özel İlköğretim Okulları II. Kademe Branş Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Karşılaştırılması* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Soyer, F., Can, Y., Güven, H., Hergüner, G., Bayansalduz, M. ve Tetik, B. (2010). Sporculardaki Başarı Motivasyonu ile takım Birlikteliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 227.
- Söyük, S. (2007). *Örgütsel Adaletin İş Tatmini Üzerine Etkisi ve İstanbul İlindeki Özel Hastanelerde Çalışan Hemşirelere Yönelik Çalışma* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sunter, A., Canbaz, S., Dabak, Ş., Öz, H. ve Pekşen, Y. (2006). Pratisyen Hekimlerde Tükenmişlik, İşe Bağlı Gerginlik ve İş Doyumu Düzeyleri. *Genel Tıp Dergisi*, 16(1), 9-14.
- Şahin, A. R. (2020). *Eğitim Kurumlarında Örgüt Kültürü ve İş Doyumu Arasındaki İlişki* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Şahin, H. ve Dursun, A. (2009). Okul Öncesi Öğretmenlerinin İş Doyumları: Burdur Örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(18), 160-174.
- Şahin, İ. (2013). Öğretmenlerin İş Doyumu Düzeyi. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, X(I), 142-167.
- Şenel, E. (2014). *Okul Öncesi Öğretmenlerinde Özyeterlik Algısının Tükenmişlik Düzeyini Yordama Gücü (Denizli İli Örneği)* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Taşdan, M. ve Tiryaki, E. (2008). Özel ve Devlet İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin İş Doyumu Düzeylerinin Karşılaştırılması. *Eğitim ve Bilim*, 33(147), 54-70.
- Telef, B. B. (2011). Öğretmenlerin Öz-yeterlikleri, İş Doyumları, Yaşam Doyumları ve Tükenmişliklerinin İncelenmesi. *Elementary Education Online*, 10(1), 91-108.
- Tezer, E. (1991). İş Doyumu Ölçeği. Hacettepe Üniversitesi. *Sosyal Hizmetler Yüksekokulu Dergisi*, 9(1-2-3), 55-76.
- (2001). İş Doyumu Ölçeğinin Güvenilirlik ve Geçerliliği. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(16), 33-39.

- Tınaz, P. (2009). *Çalışma Yaşamından Örnek Olaylar*. İstanbul: Beta Yayıncılık.
- Töremen, F. (2001). *Öğrenen Okul*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Turan, A. (2021). *Meslek Lisesi Öğretmenlerinin Öğrencilerin Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik İnançları Mesleki Motivasyonları ve Stem Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sabahattin Zaim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Türk Dil Kurumu. (2022). Türk Dil Kurumu Sözlükleri: <https://sozluk.gov.tr/>, [Erişim Tarihi: 12.01.2022].
- Türk, M. (2007). *Örgüt Kültürü ve İş Tatmini*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Türkçapar, Ü. (2012). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Farklı Değişkenler Açısından İş Doyumu Düzeylerinin İncelenmesi. *Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(2), 331-346.
- Ünal, A.ve Gül, İ. (2020). Öğretmenlerin Mesleki Bağlılıkları ile İş Doyumu Yaşam Doyumu ve Yaşam Anlamı Düzeyleri Arasındaki İlişki. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 25(7), 89- 107. doi: <http://dx.doi.org/10.29228/INESJOURNAL.47690>.
- Yavuz, C. ve Karadeniz, C. (2009). Sınıf Öğretmenlerinin Motivasyonunun Üzerine Etkisi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 507-519.
- Yıldız, B. (2013). *İlkokul ve Ortaokul Öğretmenlerinin İş Stresi, Örgütsel Bağlılık ve İş Doyumuna Yönelik Algıların İncelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldız, D. ve Uzunsakal, E. (2018). Alan Araştırmalarında Güvenilirlik Testlerinin Karşılaştırılması ve Tarımsal Veriler Üzerine Bir Uygulama. *Uygulamalı Sosyal Bilimler Dergisi*, (1), 14-28.
- Yılmaz, D. (2011). *Öğrenme Stratejilerinin Öğrenme Stilleri ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

- Yılmaz, E. ve Aslan, S. (2018). Lise Öğretmenlerinde Tükenmişlik, İş Doyumu ve Algılanan Sosyal Destek: Bursa İli Örneği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 1861-1886.
- Yılmaz, E. ve Izgar, H. (2009). İlköğretimde Çalışan Öğretmenlerin İş Doyumlarının Okullardaki Örgütsel Yaratıcılık Açısından İncelenmesi. *Elementary Education Online*, 8(3), 943-951.
- Yılmaz, K. ve Altinkurt, Y. (2012). Okul Yöneticilerinin Kullandıkları Güç Kaynakları İle Öğretmenlerin İş Doyumu Arasındaki İlişki. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(2), 385-402.
- Yılmaz, M. (2014). *Ortaokul Öğretmenlerinin Güdülenme ve İş Doyumu Düzeyleri Arasındaki İlişki* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.

EKLER

EK 1 :ÖLÇEK FORMU

Değerli Meslektaşım;

Bu anket formu demografik bilgiler, Öğrencilerin Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen İnançları Ölçeği (ÖBÖY-ÖİÖ) ve İş Doyumu Ölçeği olmak üzere İki temel boyuttan oluşmaktadır. Toplanan veriler İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programında yazmakta olduğum “Ortaokul Öğretmenlerinin İş Doyumu ile Öğrencilerin Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Görüşleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” başlıklı tez çalışmasında kullanılacak olup, kesinlikle bilimsel çalışmalar dışında kullanılmayacak ve üçüncü şahıslarla paylaşılmayacaktır. Kişisel bilgilerin gizliliği ve etik kurallara özen gösterilecektir. Değerli katılımınız için teşekkür ederim.

İbrahim GÜLDEŞ
Yüksek Lisans Öğrencisi

DEMOGRAFİK BİLGİLER

Bu soruları yanıtlarken sizin durumunuz için en uygun olan seçeneğin yanına X işareti

koyarak cevaplayınız.

1) Cinsiyetiniz?

( ) Erkek ( ) Kadın

2) Yaşınız?

( ) 18-25 ( ) 26-33 ( ) 34-41 ( ) 42-49 ( ) 50 ve üstü

3) Eğitim düzeyiniz ?

( ) Ön lisans ( ) Lisans ( ) Yüksek Lisans ( ) Doktora

4) Mesleki kıdem yılınız?

( ) 1-5 yıl ( ) 6-10 yıl ( ) 11-15 yıl ( ) 16-20 yıl ( ) 21 yıl ve üstü

5) Görev yaptığımız okuldaki öğretmen sayısı?

( ) 1-10 ( ) 11-20 ( ) 21-30 ( ) 31-40 ( ) 41 ve üstü Cinsiyet

İŞ DOYUMU ÖLÇEĞİ

Bu ölçek işinizden sağladığınız doyum düzeyinizi saptamak amacıyla geliştirilmiştir. Ölçekte 4 seçenekli 10 soru bulunmaktadır. Lütfen her soruyu dikkatle okuyunuz ve her soruda size verilen seçeneklerden durumunuzu en iyi yansıtan seçeneğe çarpı (X) işareti koyunuz.

1. İşinizde bilgi ve becerilerinizi kullanabiliyor musunuz?

☐	☐	☐	☐
Hemen hemen hiçbir durumda	Pek az durumda	Bazı durumlarda	Hemen hemen bütün durumlarda

2. İşinizde görevleriniz belirli midir?

☐	☐	☐	☐
Hemen hemen hiçbir durumda	Pek az durumda	Bazı durumlarda	Hemen hemen bütün durumlarda

3. Yaptığınız iş size başarı ve övünme hissi veriyor mu?

☐	☐	☐	☐
Hemen hemen hiçbir durumda	Pek az durumda	Bazı durumlarda	Hemen hemen bütün durumlarda

4. İşinizde kendinizi çoğunlukla tatmin olmuş hissediyor musunuz?

☐	☐	☐	☐
Hemen hemen hiçbir durumda	Pek az durumda	Bazı durumlarda	Hemen hemen bütün durumlarda

5. Her gün işinize ne derece istekli gelirsiniz?

☐	☐	☐	☐
Çok az istekli	Az istekli	Çok istekli	Pek çok istekli

Öğrencilerin Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen İnançları Ölçeği
(ÖBÖY-ÖGÖ)

<u>Öğrencilerin Başarısı ve Öğrenmesine Yönelik Öğretmen İnançları Ölçeği (ÖBÖY-ÖGÖ)</u>						
Değerli öğretmenimiz, Her yargıya vereceğiniz samimi ve içten cevaplar çalışmamıza değer katacaktır. Öğrenme algıları konusunda geliştirme aşamasında olduğumuz ölçek çalışmasına verdiğiniz katkı için teşekkür ederiz.						
Aşağıdaki cümlelerdeki yargılara katılım durumunuzu, 5= Kesinlikle Katılıyorum 4= Katılıyorum 3= Kısmen katılıyorum 2= Katılmıyorum 1= Kesinlikle katılmıyorum şeklinde lütfen işaretleyiniz.						
N O		5	4	3	2	1
1	Öğrencinin öğrenmedeki başarısı doğuştan gelen, değişmez özelliklere bağlıdır.					
2	Ancak zeki öğrenciler başarılı olur.					
3	Yavaş öğrenenlerin hızlı öğrenenler kadar başarılı olma olasılığı çok azdır.					
4	Okuldaki başarı doğrudan öğrencinin zekâsıyla ilişkilidir.					
5	Daha az zeki öğrencilerin başarılı olması için okulun yapabilecekleri sınırlıdır.					

EK 2 VALİLİK İZİNİ

Evrak Tarih ve Sayısı: 24/11/2020-7096

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E 59090411-44-16582860
Konu : Anket Araştırma İzinî

12.11.2020

İSTANBUL SABAHATTİN ZAİM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi: a) 23.10.2020 tarihli ve 5132 sayılı yazınız.
b) Valilik Makarının 11.11.2020 tarihli ve 16531037 sayılı oluru.

Üniversiteniz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi İbrahim GÜLDEŞ'in "Ortaokul Öğretmenlerinin Öğrencilerinin Başarı ile Öğrenmesine Yönelik İnançlarının ve İş Doyurularının İncelenmesi" konulu araştırma çalışmanız hakkındaki ilgi (a) yazınız ve ekleri ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanmaması, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen millî mülk ve imzalı veri toplama araçlarının kurumlarımızca araştırmacı tarafından elyazılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun kamuya paylaşılmaması koşullarıyla, gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılması, okul idarecilerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda uygulanması araştırma bittikten sonra 2 (iki) hafta içerisinde araştırma sonuç raporu hakkında Müdürlüğümüz istememanket@meb.gov.tr adresine e-mail yoluyla bilgi verilmesi kaydıyla arz ederim.

Jevdet ÖZİL
İl Millî Eğitim Müdürü a.
Müdür Yardımcısı

Ek:
1- Valilik Onayı
2- Ölçekler

Adres: İstanbul Millî Eğitim Müdürlüğü - Beyoğlu Çarşısı No: 5/1-140,
35. Yüzyıl Millî İhtiyaç Odası Çarşısı, Nispetiye - İstanbul

İletişim: A.Ş. İstanbul.meb.gov.tr e-posta: ist.ogm14@gmail.com

Bilgi için: D.48 ALADAĞ
Tel: 0 212 580 3629

İçerik güvenli ortamda kullanılabilir. https://www.kurum.gov.tr/ adresinde 0 212 580 3629 - 8154 126 web ile erişilebilir.

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E.59090411-20-16534037
Konu : Anket ve Araştırma İzin Talebi

11/11/2020

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi : a) İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi'nin 23.10.2020 tarihli ve 3132 sayılı yazısı.
b) Bakanlığımızın 21.01.2020 tarih ve 1563890/2020/2 No'lu genelgesi
c) Müdürlüğümüz Araştırma ve Anket Komisyonunun 09.11.2020 tarihli tutanağı.

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi İbrahim GÜLLÜŞ'ın "Ortaokul Öğretmenlerinin Öğrencilerinin Başarıları ile Öğrenmesine Yönelik İnançlarının ve İş Deyimlerinin İncelenmesi" konulu tezi kapsamında, ilimize bağlı Esenyurt ilçesinde bulunan tüm ortaokullarda iş durumu ölçeği, öğrencilerin başarıları ve öğrenmesine yönelik öğretmen inançları ölçeği, uygulama isteği hakkındaki ilgi (a) yazı ve ekleri müdürlüğümüze incelenmiştir.

Araştırmanın söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmayan, uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mülkiyet ve inzah veri toplama araçlarının kurumunuza araştırmacı tarafından ulaştırılarak uygulanması, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun kamuya açık paylaşımına koyulmaması, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim-öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Bakanlık emri esasları dâhilinde uygulanması, araştırma bitildikten sonra 2 (iki) hafta içerisinde araştırma sonuç raporu hakkında Müdürlüğümüz istenemanket@mel.gov.tr adresine mail yoluyla bilgi verilmesi kaydıyla Müdürlüğümüze uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olularınızı arz ederim.

Levent YAZICI
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR

Dr. Hasan Hüseyin CAN
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:

- 1- Komisyon Tutanağı (1 Sayfa)
2- Genelge (2 Sayfa)

Akdeniz Yolu No: 1 Millî Eğitim Müdürlüğü - Sarıyeri Çarşıları Sok. No: 1
Büyükdere Mahallesi - Beşiktaş - İstanbul

İnternet Adresimiz: www.meb.gov.tr E-posta Adresimiz: iletisim@meb.gov.tr

Bilgi için: F.ER ALADAG
Tel: 0 (212) 534 35 98

İstanbul'da yayımlanan kurumlar gazetesinin <http://www.stb.gov.tr> adresinde: 6496 c'10 32.de 8408-d676 sayılı ilçe gazetesinde...

EK 3 İSTANBUL İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ İZİNLERİ

Evrak Tarih ve Sayısı: 23/10/2020-E.3132

Sayı : 34555043-302.08.01
Konu : Araştırma İzni Hk. (İbrahim
GÜLDEŞ)

İSTANBUL İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE

Enstitümüz Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı 520518314 numaralı öğrencisi İbrahim GÜLDEŞ'in, EYD 500 Yüksek Lisans Tez konusu "*Ortaokul Öğretmenlerinin Öğrencilerinin Başarısı ile Öğrenmesine Yönelik İnançlarının ve İş Doyumlarının İncelenmesi*" olarak belirlenmiştir. Tez çalışması hakkında, bilgilerimize ve adı geçenin söz konusu tez çalışmasını veri toplayabilmesi için gerekli iznin verilmesi hususunda gereğini arz/rica ederim.

e-İmzalıdır

Prof. Dr. Mehmet BULUT
Rektör

Ek:

- 1- Enstitü Dilekçe (1 sayfa)
- 2- İl Mem Başvuru Formu (2 sayfa)
- 3- YEĞİTEK KATILIM KABUL FORMU (1 sayfa)
- 4- Tez Önerisi (9 sayfa)
- 5- Ölçekler (3 sayfa)
- 6- Ölçek İzni İş Doyumu (1 sayfa)
- 7- Ölçek İzni Öğrenci Başarısı (1 sayfa)
- 8- Danışman Parafı (1 sayfa)
- 9- Taahhütname (1 sayfa)

Mevcut Elektronik İmzalar

MEHMET BULUT (Rektörlük - Rektör) 23/10/2020 20:39

Evrakın Doğrulanması İçin : <https://obyv.izu.edu.tr/en/Vision/Doğrula/6LEK97>

Adres : Halkalı Caddesi No: 281 Küçükçekircece/İstanbul
Telefon No : 4449798 Faks No: 2126938229
E-Posta : bilgi@izu.edu.tr İnternet Adresi: www.izu.edu.tr
Kop : izu@hs01.kop.tr

Ayrıntılı Bilgi : İdris SOYLU
Unvan : Uzman
Tel : +902126929842

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır. \nEvrak sorgulanması {VALURL} adresinden ya

Hemen hemen hiçbir durumda   Pek az durumda   Bazı durumlarda   Hemen hemen bütün durumlarda

5. Her gün işinize ne derece istekli gelirsiniz?

( )   ( )   ( )   ( )
Çok az istekli   Az istekli   Çok istekli   Pek çok istekli

6. Görev alanızı tanımlamanız gerekirse aşağıdaki uyarılardan hangisini seçersiniz?

( )   ( )   ( )   ( )
İzmir   Olukluca   Fazla   Hiç
monoton   monoton   monoton değil   monoton değil

7. İşinizi ne derece seviyorsunuz?

( )   ( )   ( )   ( )
Çok az   Az   Çok   Pek çok
Seviyorum   seviyorum   seviyorum   seviyorum

8. Yapmakta olduğunuz işi en sevdiğiniz arkadaşınıza ne derece tavsiye edersiniz?

( )   ( )   ( )   ( )
Çok az   Az   Çok   Pek çok

9. Sizin yapmaktan istediğiniz işi yapan diğer kişiler gençlikte işlerini ne derece severler?

( )   ( )   ( )   ( )
Çok az   Az   Çok   Pek çok

10. İşinizdeki başarılarınızın amellerinizce yeterli kadar takdir edilip karşılandığına inanıyor musunuz?

( )   ( )   ( )   ( )
Hiç   Az   Çok   Pek çok
inanmıyorum   inanıyorum   inanıyorum   inanıyorum

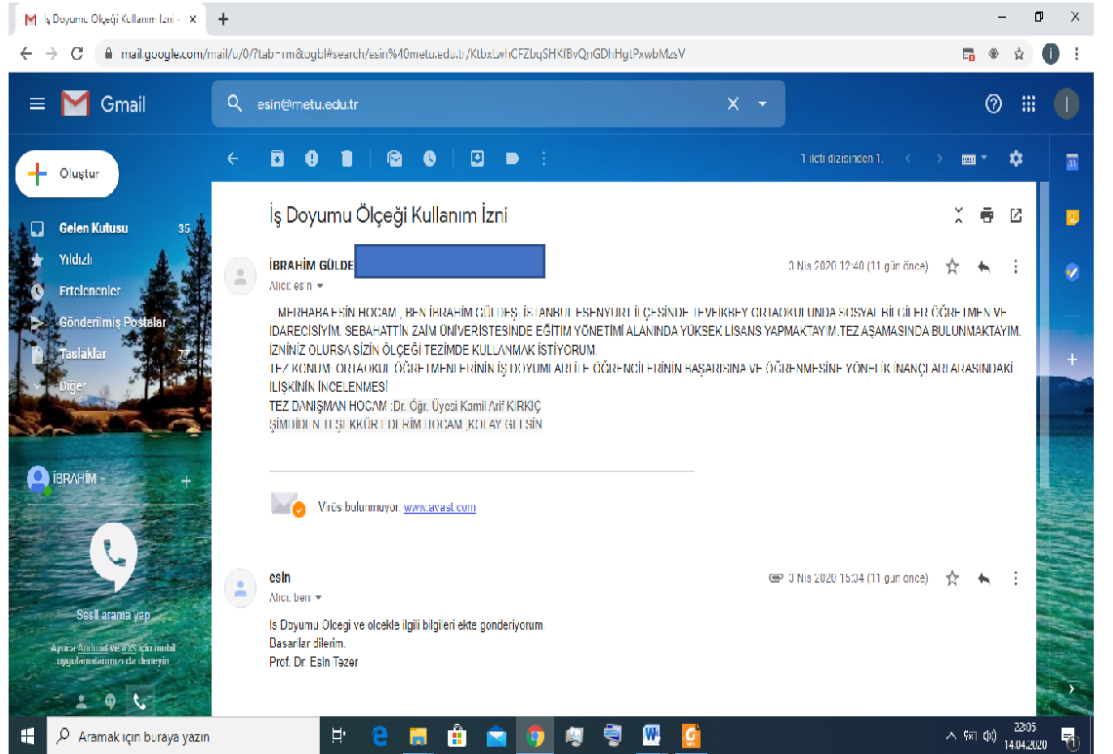
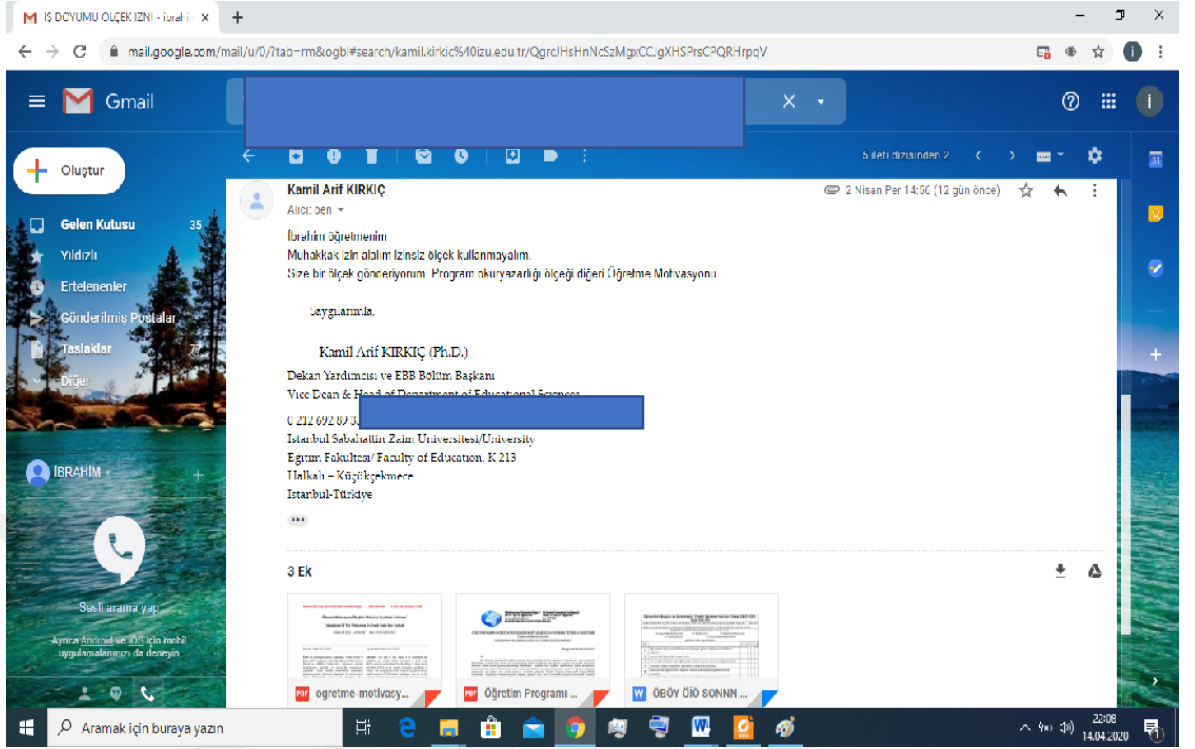
ÖĞRENCİLERİN BAŞARISI ve ÖĞRENMESİNE YÖNELİK ÖĞRETMEN İNANÇLARI ÖLÇEĞİ (ÖBÖY-ÖİÖ)

Değerli öğretmenimiz, her yargıya vereceğiniz katkınızı ve diğer öğretmen arkadaşlarımızla çalışmamıza değer katacağını düşünmekteyiz. Öğrenme alanı konusunda geliştirmeye çalıştığımız ölçek çalışmamıza verdığınız katkı için teşekkür ederiz.

Aşağıdaki maddelerdeki yargılara katılım durumunuzu,
5= Kesinlikle Katılıyorum   4= Katılıyorum   3= Kısmen katılıyorum
2= Katılmıyorum   1= Kesinlikle katılmıyorum
şeklinde lütfen işaretleyiniz.

NO		1	2	3	4	5
1	Öğrencinin öğrenmedeki başarısı doğuştan gelen, değişmez özelliklere bağlıdır.					
2	Ancak zeki öğrenciler başarılı olur.					
3	İlk yıllarda hızlı öğrenenler en zeki öğrencilerdir.					
4	Yavaş öğrencilerin hızlı öğrenciler kadar başarılı olma olasılığı çok azdır.					
5	Okuldaki başarı doğru dan öğrencilerle zekasıyla ilişkilidir.					
6	Daha az zeki öğrencilerin başarılı olmasında okulun yapabileceği en sınırdır.					
7	Her öğrencinin belirli bir içeriği öğrenmesi için ihtiyaç duyacağı zaman farkı vardır.					
8	Öğrenciler öğrenme süreçleriyle ihtiyaç duydukları kadar zaman geçirse başarılı olurlar.					
9	Öğrencinin öğrenme için zaman ayırma isteği daha önceki başarısıyla ilişkilidir.					

EK-4 UYGULANAN ÖLÇEKLERİN GELİŞTİRİCİLERDEN ALINAN İZİNLER

ÖZGEÇMİŞ

İbrahim GÜLDEŞ

A.EĞİTİM

Yüksek Lisans: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi- Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Bilim Dalı, 2023, İstanbul

Lisans: Cumhuriyet Üniversitesi- Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü, 2011, Sivas

Lise : Gazi Çok Programlı Anadolu Lisesi – 2006, Sivas.

İlköğretim : Kanuni İlköğretim Okulu, 2002. Sivas

B. MESLEKİ DENEYİM

2012-2017 : İMKB Gazi Ortaokulu. Sosyal Bilgiler Öğretmeni, (Merkez / Ağrı)

2017-2018 : Esenyurt Ertuğrul Gazi Ortaokulu. Sosyal Bilgiler Öğretmeni (Esenyurt / İstanbul)

2018-2020 : Esenyurt Tevfikbey Ortaokulu. Müdür Yardımcısı (Esenyurt / İstanbul)

2020 - : Üsküdar Kısıklı Şehit Hüseyin Dalgılıç Ortaokulu. Sosyal Bilgiler Öğretmeni (Üsküdar / İstanbul)